

Bakalářská práce

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZAHRANIČNÍ OBCHOD ČESKÉ REPUBLIKY S FRANCÍÍ

Vedoucí práce: Ing. Tomáš Volek, Ph.D.

Autor práce: Lenka Glamošová

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, květen 2012

Lenka Glamošová

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Ing. Tomáš Volek, Ph.D., za pozornost, kterou věnoval mé práci, a za jeho odborné rady při vypracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Tématem bakalářské práce je zahraniční obchod České republiky s Francií. Cílem práce je zhodnotit zahraniční obchod mezi Českou republikou a Francií a vymezit hlavní vývojové trendy. V teoretické části se práce zabývá obecným pojetím zahraničního obchodu, vymezením některých zásadních pojmů týkajících se zahraničního obchodu a popisem vybraných teorií na základě literární rešerše. V praktické části se práce věnuje konkrétním faktům z oblasti zahraničního obchodu tuzemského, francouzského a vzájemného obchodu České republiky s Francií. Nechybí vymezení hlavních vývojových trendů, obchodních bariér a faktorů ovlivňujících vzájemnou obchodní výměnu. V závěru jsou shrnuty poznatky o vývoji zahraničního obchodu mezi Českou republikou a Francií.

KLÍČOVÁ SLOVA

zahraniční obchod, export, import, otevřenost ekonomiky, obchodní bariéry, obchodní bilance

ABSTRACT

The topic of this bachelor's thesis is foreign trade between Czech Republic and France. The aim of the thesis is to assess the foreign trade between Czech Republic and France and to define the main development trends. In theoretical part thesis deal with common sense of foreign trade, determination of certain fundamental conceptions concerning foreign trade and the description of chosen theories based on literature search. In practical part it attends to particular facts in the field of inland foreign trade, French foreign trade and bilateral trade between Czech Republic and France. There is also the determination of main development trends, trade barriers and factors influencing mutual barter. In the conclusion of the thesis the observations about the development of foreign trade between Czech Republic and France are summarized.

KEYWORDS

foreign trade, export, import, openness of the economy, trade barriers, trade balance

Obsah

1	ÚVOD	5
2	TEORETICKÁ ČÁST	6
2.1	Vývoj zahraničního obchodu	6
2.2	Teorie a směry v zahraničním obchodě	7
2.2.1	Merkantilismus	7
2.2.2	Liberalismus	8
2.2.3	Výbrané teorie v liberalismu	9
2.2.4	Protekcionismus	10
2.3	Pojmy týkající se zahraničního obchodu	12
2.3.1	Vývoz a dovoz.....	12
2.3.2	Obchodní bariéry	13
2.3.3	Tarifní opatření.....	14
2.3.4	Netarifní opatření	16
2.3.5	Klasifikace UNCTAD	17
2.3.6	Administrativně-právní bariéry	18
2.3.7	Technické obchodní bariéry	19
2.3.8	GATT	20
2.3.9	Světová obchodní organizace (WTO)	21
2.3.10	Antidumpingové řízení	22
2.3.11	Některé typy smluv	22
2.4	Obchodní bilance.....	24
2.5	Otevřenost ekonomiky	25
3	METODIKA	27
4	PRAKTICKÁ ČÁST	29
4.1	Zahraníční obchod České republiky	29
4.1.1	Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR	30
4.1.2	Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR.....	35
4.1.3	Export	39
4.1.4	Import	40
4.2	Zahraníční obchod Francie	42
4.2.1	Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie	43

4.2.2	Teritoriální struktura zahraničního obchodu Francie.....	45
4.2.3	Export	50
4.2.4	Import	52
4.2.5	Podíl exportu na HDP – ukazatel otevřenosti ekonomiky	53
4.2.6	Vzájemný zahraniční obchod	54
4.2.7	Odlišnosti mezi českým a francouzským zahraničním obchodem	56
4.2.8	Bariéry vzájemného obchodu	57
4.2.9	Zahraníční obchod EU s třetími zeměmi.....	58
4.3	Vývojové trendy zahraničního obchodu České republiky s Francií	59
4.3.1	Vývoj obchodních vztahů.....	59
5	ZÁVĚR	66
5.1	SUMMARY	68
5.2	RÉSUMÉ.....	70
6	SEZNAM ODBORNÉ LITERATURY A ZDROJŮ	73
6.1	Literární zdroje	73
6.2	Internetové zdroje	74
7	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	78
7.1	Tabulky	78
7.2	Grafy.....	79
8	SEZNAM PŘÍLOH	80

1 ÚVOD

Zahraníční obchod je jedním z nejstarších způsobů ekonomické spolupráce mezi jednotlivými státy. Jeho hlavním účelem je získat výrobky, pro jejichž výrobu země nemá dostatečné podmínky, nebo se vlastním výrobkům nedostává dostatečného odbytu na domácím trhu.

Předmětem zahraničního obchodu není jen již zmiňované zboží, ale i služby a práva (např. licence). Význam zahraničního obchodu však nespočívá pouze v jeho ekonomické stránce (ušetření nákladů, výrobních faktorů, zisk), ale i v politické (vzájemné obchodní vztahy podporují i ty přátelské, a tím i mír mezi státy) a kulturní (poznávání kulturních a společenských zvyklostí svého obchodního partnera).

Ekonomika každé země je závislá na zahraničním obchodě, ať už v malé nebo velké míře. U velkých ekonomik bývá tato závislost poměrně malá, v případě České republiky je tomu naopak. Díky této intenzivní výměně zboží s ostatními státy bývá Česká republika označována za otevřenou ekonomiku, což znamená, že má vysoký podíl exportu na hrubém domácím produktu. Francie naopak patří k zemím s nízkou otevřeností ekonomiky.

Od roku 2004 je Česká republika součástí Evropské unie, a tedy mezi ní a ostatními členy – v tomto případě jde o Francii – dochází k volnému pohybu zboží. I přes tuto svobodu trhu je nutné znát obchodní zvyklosti, předpisy a případné bariéry pro vstup na trh našeho obchodního partnera. Na mimounijní obchod České republiky, tzn. obchod se třetími zeměmi, kde platí jednotné právní normy pro celou EU, připadá cca jen 20% celkového zahraničního obchodu ČR. Většina obchodních výměn tedy probíhá v rámci Evropské unie.

Cílem této práce je znázornit průběh česko-francouzské obchodní výměny s důrazem na vývojové tendence. K dosažení tohoto cíle je využito vyhledání a zpracování dostupných statistických dat, jakož i opatření a nastudování potřebné literatury.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Základní vymezení pojmů týkajících se zahraničního obchodu

2.1 Vývoj zahraničního obchodu

Zahraníční obchod už od pradávna tvoří podstatnou součást ekonomiky jednotlivých států. S tím souvisí i mezinárodní dělba práce a ekonomická spolupráce mezi státy. Každý stát měl jiné podmínky pro výrobu zboží, a proto docházelo ke směnnému obchodu, ale také k dobývání území, za účelem získat tuto výhodu. Pro tuto směnu zboží za zboží máme v češtině výraz *kompenzace*, v angličtině se používá označení *barter*.

„V české obchodní terminologii někdy nazýváme kompenzace směnu jednoho zboží za druhé a barterem směnu několika výrobků mezi výrobcem a konečným uživatelem, což zpravidla zprostředkovávají instituce ve státě vývozce a dovozce, například státní (cedulové) nebo významné komerční banky, obchodní komory a podobně. Velká výhoda barterových operací proti kompenzačním spočívá v tom, že jejich celková bilance (barterové dohody) příslušnými autorizovanými bankami.“¹

V současnosti se tento způsob obchodu moc nepoužívá, kvůli cenám lišícím se od světového standardu. Obchodníci začali poptávat zboží s vysokou hodnotou, ale poměrně malým objemem (zlato, stříbro, jantar, sloní kost). Později prostou výměnu zboží za jiné nahradila výměna za peníze – zpočátku kovové, potom papírové. Významným zlomem v historii zahraničního obchodu byly zámořské objevné plavby s cílem najít nové zdroje obživy a bohatství. Později to byla průmyslová revoluce, která přinesla nové vynálezy (parní stroj – James Watt, 1765), objev elektřiny, ale i inovace ve výrobní technologii a dopravě. Rozvoj obchodu zbrzdily světové války, poté však nastoupila vědecko-technická revoluce spolu s kosmickými lety, nukleární energií a rozvojem telekomunikací. Současný obchod symbolizuje globalizace, specializace a standardizace.

---

¹ SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraníční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 15.

2.2 Teorie a směry v zahraničním obchodě

2.2.1 Merkantilismus

„Merkantilismus byl ekonomickým učením politiků, obchodníků a bankéřů, které se na určitém vývojovém stupni oddělilo od ekonomického učení církve. V centru jejich pozornosti nebyl jednotlivec, nýbrž stát jako instituce zosobňující národní zájmy, sílu a jednotu.“²

Merkantilismus se v Evropě rozšířil v 16. až 18. století. Hlavními představiteli byli: v Itálii *Gaspar Scaruffi*, *Bernardo Davazanti*, ve Francii *Jean Bodin*, *Antoine de Montchrétien*, *Jean Baptiste Colbert*, v Anglii *Thomas Mun*, *Josiah Child* nebo *James Steuart*.

Cílem této obchodní politiky bylo zvýšení exportu a snížení importu. Bohatství státu se učovalo podle nalezených zásob drahých kovů na jeho území. Pokud země drahými kovy nedisponovala, měla možnost zbohatnout pomocí aktivní obchodní (platební) bilance. Podle tzv. merkantilistického pojetí peněz při platbě plnohodnotnými penězy odpovídala kupní síla mince množství kovu obsaženém v minci. Pokud tedy stát získal za své vyvážené zboží a služby takovéto peněžní odměny, získal současně i množství drahých kovů určujících jeho bohatství. Proto podle této teorie aktivní obchodní bilance musel být vývoz vyšší než dovoz. Obchodování v rámci jednoho státu bylo podle merkantilistů v podstatě „zbytečné“, protože tak doházelo jen k přesunu jeho bohatství mezi jednotlivci, tudíž se nijak nezvyšovalo. Pro merkantilisty byl mezinárodní obchod „hrou s nulovým součtem“, což znamená, že když jedna země bohatne, druhá automaticky chudne, protože si mezi sebe rozdělují světové bohatství. Nepřipouštělo se, že by vzájemnou spoluprací mohly bohatnout všechny země současně.

Již zmiňovaný Thomas Mun byl zástupcem tzv. bullonistů. Tato „extrémistická“ větev merkantilistů původně dokonce požadovala úplný zákaz vyvážení drahých kovů ze země. Thomas Mun, který se k nim připojil až později, však prosazoval důležitost celkové aktivní obchodní bilance. Byl tedy zastáncem dovozu i vývozu, přičemž rozhodující byl výsledek. Všimli si výhod dovozu surovin, ze kterých vyrobili produkt a ten vyváželi za víc peněz, než za kolik nakoupili původní suroviny (tzv. reexport).

---

² FOJTÍKOVÁ Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 8.

Patrné byly ale i škodlivé dopady dlouhotrvající aktivní bilance. Způsobila totiž nárůst cenové hladiny a tím i úpadek domácích výrobků v oblasti cenové konkurence.

Francouzští merkantilisté se naopak soustřeďovali na vnitřní obchod a výrobu státu. Hlavní představitel, ministr financí Jean Baptiste Colbert podporoval mimo jiné rozvoj řemeslnictví. Snažil se zregulovat vnitřní cla a naopak zvýšit cla u exportovaných francouzských výrobků. Budovaly se specializované manufaktury na výrobu luxusního zboží pro vývoz. Aplikoval politiku, tzv. colbertismus, při níž se zaměřil na levnou pracovní sílu, levné vyvážené zboží a dovoz levného obilí ze zahraničí, na úkor uvalení cla na francouzské zemědělské výrobky. Městské manufaktury sice byly ziskové, ale zemědělství v konečném důsledku zaostávalo finančně i technicky a spolu s ním i venkovský lid, pro něž bylo právě zemědělství zdrojem obživy.

2.2.2 Liberalismus

Pojem liberalismus v ekonomickém slova smyslu představuje bezbariérovou obchodní politiku otevřenou pro zahraničí, a to bez jakékoli podpory ze strany státu. Vliv zahraničí s sebou nese různé dopady, například změny ve výrobě, konkurenci, specializaci ekonomiky apod.

Počátky liberalismu najdeme už v polovině 18. století, kdy si francouzští a angličtí ekonomové začali všimnout výhod volného obchodu a produkce. Tato francouzská skupina ekonomů se nazývala „fyziokraté“ a řídila se heslem „*laissez faire, laissez passer*“ („*nechte být, nechte plynout*“). Fyziokraté, v čele s Francoisem Quesnayem byli odpůrci colbertismu. Považovali zemědělství za jediný produktivní sektor, neboť pouze v něm byla hodnota produktu vyšší než náklady investované do jeho výroby. Jejich hlavním cílem bylo propojení lidské práce s přírodou, za účelem zisku.

V Anglii se začíná rozvíjet klasická politická ekonomie prostřednictvím Adama Smitha a Davida Ricarda. Výhody volného obchodu a význam dělby práce pro růst bohatství nastínil Smith ve svém díle *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů* z roku 1776. Je také autorem teorie absolutních výhod. David Ricardo, autor teorie komparativních výhod, v knize *Zásady politické ekonomie a zdanění* (1817) Smithovu teorii rozšířil a dovedl tak klasické teorie mezinárodního obchodu k vrcholu. Obě tyto teorie vysvětlím ve své práci později.

Na požadavky ekonomů se začaly podepisovat smlouvy mezi státy, týkající se celních podmínek a vzájemné obchodní spolupráce, například dohoda o německém celním spolku Zollverein (1833) vymezující celní unii s liberální obchodní politikou nebo Cobden-Cheavlierova (anglicko-francouzská) obchodní dohoda (1860) rušící dovozní cla na zboží z Francie kromě vína a koňaku. Pro britské zboží dovážené do Francie se cla snížila na 25%. Ve druhé polovině 19. století Francie uzavřela smlouvy i s dalšími zeměmi Evropy, za účelem nižších celních sazeb. Na konci století tíhly mnohé země znovu k protekcionismu, jen Velká Británie trvala na svých liberálních názorech.

První světová válka s sebou přinesla opět nárůst protekcionismu, ale i hospodářský pokles, znehodnocení měn, obchodní restriktce a nezaměstnanost. Až po druhé světové válce došlo zas k liberalizaci, ke vzniku institucí a obnově obchodní spolupráce v Evropě. Ve 20. století byla uzavřena Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT), která tvoří sobor pravidel pro mezinárodní obchod.

2.2.3 Výbrané teorie v liberalismu

Kvantitativní teorie peněz

Autorem této teorie je skotský předklasický filozof David Hume. Objevila se v jeho eseji O penězích (*Of money*). Podstatou je, že pokud v ekonomice státu roste konstantní rychlostí objem plnohodnotných peněz (tzn. peněz obsahujících odpovídající množství drahých kovů), zvyšuje se i cenová hladina, což má za následek nižší cenovou konkurenceschopnost a nižší kladné saldo obchodní bilance. To znamená, že dlouhodobá aktivní obchodní bilance nejde udržet.

Teorie absolutních výhod

Adam Smith nesouhlasil s merkantilistickým tvrzením, že mezinárodní obchod je hra s nulovým součtem. Věřil, že z vzájemného obchodu těží všechny strany. Podle jeho teorie absolutních výhod, formulované v díle Pojednání o podstatě a původu bohatství národů (*An Inquiry into the Nature and Causes of Wealth of Nations*), by se měl stát zaměřit na výrobu takových produktů, u kterých (ve srovnání s jinými zeměmi) vynaloží co nejmenší náklady. Tyto produkty bude potom vyvážet do zahraničí a naopak, ze zahraničí dovážet produkty, které je výhodné vyrábět tam. Teorie absolutních výhod předpokládá pouze jeden výrobní faktor – práci, dokonalou konkurenci a neexistenci dopravních nákladů.

Teorie komparativních výhod

Tuto teorii zformuloval další již zmiňovaný britský ekonom, David Ricardo, ve svém díle *Zásady politické ekonomie a zdanění (On the Principles of Political Economy and Taxation)*. Teorie komparativních výhod poukazuje na nedostatek v teorii absolutních výhod, a to na fakt, že ne všechny země mají absolutní výhodu při výrobě nějakého produktu. I přesto, že země nedisponuje žádnou absolutní výhodou, uplatní se na mezinárodním trhu díky komparativní výhodě, což znamená, že při výrobě daného produktu musí obětovat méně jiného produktu než druhá země. Takže se specializuje na zboží, které vyrobí při nižších nákladech ve srovnání s jiným zbožím, které je pro ni výhodnější dovážet, protože by na jeho výrobu vynaložila relativně vyšší náklady. Relativní výhoda státu spočívá v dostupnosti přírodních zdrojů, vybavenosti výrobními faktory nebo např. technologickou vyspělostí.

Teorie reciproční poptávky

Autorem je John Stuart Mill, anglický ekonom, který navázal na Ricarda v polovině 19. století. Teorie reciproční poptávky souvisí s mezinárodním směnným poměrem: čím je větší než národní směnný poměr, tím výhodnější je zapojení země do mezinárodního obchodu. „Podle Milla bude mít největší vliv na hodnotu mezinárodního směnného poměru velikost národních poptávek po dovozu a jejich poměr. Velikost reciproční poptávky po dovozu je přímo úměrně závislá na velikosti a vyspělosti dané ekonomiky. Proto by podle této teorie relativně víc měly získávat země menší a méně rozvinuté, jelikož vyprodukuje menší poptávku po dovozech.“³

2.2.4 Protekcionismus

Tento směr byl založen pro ochranu ekonomiky jednotlivých států vůči vnějším vlivům. Ochranu zajistí stát pomocí intervenčních opatření (např. omezení dovozu). Mezi důsledky můžeme zařadit zachování výrobní struktury, potlačení konkurence na vnitřním trhu, pomalý technický rozvoj, vyšší spotřebitelské ceny nebo i vyšší mzdy a nezávislost na zahraničních zdrojích. V případě, že je země ekonomicky absolutně odříznuta od okolí, jedná se o tzv. autarkii. Výsledkem této snahy o soběstačnost je však

---

³ KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 51.

pouze chudoba a zastaralé technologie. Takovýmto způsobem hospodařila v minulosti například Albánie, v současnosti Severní Korea.

Počátky protekcionismu se objevují už ve středověku (5. - 15. století). Země se snažily podporovat domácí výrobce a chránit je před konkurencí ze zahraničí. Oproti liberalismu, který vládl v dobách hospodářského růstu a konjunktury, protekcionismus šel ruku v ruce s válkami a hospodářskou krizí.

„Protekcionistická opatření se vyskytovala ve formě mýt, později cel a jiných poplatků. Udělování královských výsadních listin k legálnímu monopolu na vývoz nebo tzv. legalizační zákony byly dalšími oblíbenými způsoby, jimiž panovník získával dodatečné příjmy do své pokladny. Smyslem navigačních zákonů bylo vyhrazení zahraničního obchodu země pro vlastní obchodní loďstvo a současně byla tímto způsobem zajištěna ochrana odvětví lodního stavitelství. Navigační zákony byly zpočátku unikátní pouze v Anglii, ale v 17. století je přijaly téměř všechny země.“⁴

I Francie měla v 17. století svoji soustavu ochranných cel. Obchodním partnerem jí v té době bylo Nizozemí, které na oplátku také zavedlo obchodní opatření, což vyústilo v roce 1672 ve skutečnou válku. Jedním z francouzských protekcionistických zákonů byl například Melinův celní zákon (z roku 1892), který zavedl ochranu zemědělství a zvýšil clo na 25%.

Protekcionismus dále v minulosti působil hlavně do první poloviny osmnáctého století, poté ho začal nahrazovat liberalismus. Další důležitá protekcionistická etapa nastoupila mezi první a druhou světovou válkou. Uzavíraly se dohody o volném obchodu.

Protekcionistická opatření dělíme do dvou základních skupin: tarifní (cla) a netarifní („celní přírážky, dovozní depozita, tarifní kvóty, administrativní stanovení cen, antidumpingová opatření, různá opatření kvantitativního charakteru či opatření technická a kontrolní“⁵). V současnosti se více používají netarifní opatření.

---

⁴ **FOJTÍKOVÁ Lenka.** *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008).* Praha: C. H. Beck, 2009, str. 11.

⁵ **KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv.** *Mezinárodní obchod v 21. století.* Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 54.

2.3 Pojmy týkající se zahraničního obchodu

2.3.1 Vývoz a dovoz

Vývoz (export)

„Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.“

Dovoz (import)

„Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.“⁶

Pokud chce výrobce vyvážet zboží do zahraničí, musí přizpůsobit svoji obchodní strategii podmínkám, které jsou na daném zahraničním trhu. „Volba strategie záleží na celé řadě faktorů, jakými jsou například obchodně-politické podmínky, ekonomické a právní prostředí, charakter výrobku, výběr obchodního partnera či efektivnost.“⁷

Výrobce, který chce zboží vyvážet, musí znát zákony, ekonomickou situaci, celní systém, netarifní nástroje i např. kurzovou politiku země, do níž bude své výrobky vyvážet. Důležitá je i povaha daného výrobku. Z marketingu víme, že výrobky mohou být buď určené ke spotřebě (tzv. spotřební) nebo k dalšímu zpracování (tzv. průmyslové). Pokud se jedná o spotřební, existuje většinou mezi prodávajícím a spotřebitelem více obchodních mezičlánků, které v zahraničním obchodě zprostředkovávají exportní činnost (např. tradingové společnosti). Naopak, jde-li o produkt průmyslový, vyváží se přímo, bez mezičlánků, vzhledem k tomu, že tyto výrobky vyžadují řadu dalších zabezpečení při přepravě.

Dalším důležitým krokem je správný výběr obchodního partnera. Základní informace lze snadno vyhledat v obchodním rejstříku, hůře se hledají ekonomické informace, kdy se doporučuje navštívit informační kancelář, obchodní či průmyslovou komoru nebo přímo obchodního zástupce dané firmy. Pro své zahraniční potencionální obchodní

---

⁶ **BusinessInfo.cz** [online]. Datum publikování 26. 11. 2007, [cit. 2011-11-26]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/analyzy-statistiky/ekonomicko-statisticky-slovník-tz/1000431/39677/#tz2a>>

⁷ **MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv.** *Mezinárodní obchodní operace*. Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003, str. 20.

partnery firmy například pořádají veletrhy, kde se prezentují a vyměňují si kontakty a informace. Pomoc při navazování obchodních vztahů nabízí i francouzská společnost COFACE (Compagnie Française d'Assurance pour Commerce Extérieur), která má své zastoupení i v České republice.

2.3.2 Obchodní bariéry

„Obchodní bariéry jsou státní zákony, regulace a další opatření, která brání tomu, aby mezinárodní obchod probíhal bez příslušných zákonných oprávnění.“⁸

Překážky mohou mít různý charakter, např.: smluvní, autonomní omezení, administrativní nebo technické.

Smlouvy jsou uzavírány mezi dvěma nebo více státy, většinou se jedná o obchodní smlouvy, platební dohody nebo úvěrové dohody. Pokud je smluvní vztah vícestranný, jedná se o různá uskupení států, za účelem dodržování společné obchodní politiky. Takovým uskupením je například Světová obchodní organizace (World trade organisation – WTO), která má za úkol odstraňovat obchodní bariéry a zajistit, aby mezinárodní obchod probíhal v pořádku. Dále je to například OSN, Mezinárodní měnový fond a Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj. Mezi nejznámější integrace patří i Evropská unie nebo Sdružení národů jihovýchodní Asie – ASEAN.⁹

Autonomní prostředky jsou naopak iniciativou pouze jednoho státu, a to za účelem ochrany vlastní ekonomiky vůči vstupu konkurence ze zahraničí. Nicméně tyto prostředky nesmí být v rozporu se smlouvami a dohodami uzavřenými mezi jednotlivými státy. Dělí se na tarifní a netarifní.

„Tarifní bariéry jsou souborem opatření celních úřadů země, vytvořeným za účelem omezit dovoz a chránit tak místní produkty. EU vytvořila databázi s jejich seznamem.

Netarifní bariéry jsou různá opatření, která slouží rovněž k omezení importu určitého produktu nebo z určité země. Databáze s omezeními přístupu na trh jsou tvořeny na evropské úrovni.“¹⁰

---

⁸ **MACDONALD MACLEAN Robert.** *EU trade barrier regulation: tackling unfair foreign trade practices.* 2. vydání. Londýn: Sweet & Maxwell, 2006, str.1.

⁹ **ŠTRACH Pavel.** *Mezinárodní management.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, str. 26-27.

¹⁰ **MASSABIE-FRANÇOIS Martine, Poulain Élisabeth.** *Lexique du commerce international.* Paříž: Bréal, 2002. str. 29

2.3.3 Tarifní opatření

„Tarifními opatřeními rozumíme cla, což jsou dávky, vybírané ze zboží při přechodu přes celní hranici.“¹¹

Aplikují se systematicky, to znamená, že jsou vyhlášeny v celním sazebníku (nebo jiném právním předpisu) na předem dané období. Odrážejí dlouhodobou obchodní strategii státu. Původním účelem cla bylo přispívání do státní kasy, kdežto v současnosti se využívá spíše z obchodně-politických účelů, a to k regulaci ceny dováženého a vyváženého produktu. Stát si tak chrání svoje vlastní výrobky oproti zahraniční konkurenci tím, že na zahraniční výrobky uvalí cla a tím je znevýhodní oproti domácím. Domácí výrobci potom dostanou šanci a čas na zlepšení svých výrobků oproti konkurenci. Pokud ale se dlouhodobě nesnaží zlepšit kvalitu svých výrobků, použití cel k tomuto účelu ztrácí ochranný smysl. Aplikací cel umožňuje regulovat i teritoriální a komoditní strukturu dováženého zboží, ale i zabránit výrobkům, jejichž používání by mohlo negativně ovlivnit životní prostředí státu.

„Otázky celní politiky jsou v mezinárodním obchodu průběžně a účinně řešeny zejména v rámci úmluvy GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). Jde o první mnohostrannou obchodní a celní mezinárodní dohodu, která vstoupila v platnost v roce 1948 a jejímž signatářem bylo i Československo. Základním cílem GATT bylo postupné omezení a odstranění existujících obchodních bariér.“¹²

„Dopad cla do ekonomiky je možno měřit ukazatelem efektivní míry celní ochrany, který je definován jako procentuální navýšení přidané hodnoty na fyzickou jednotku výroby vlivem celní ochrany.“¹³

Clas dále dělíme z následujících hledisek: podle směru, účelu, cíle, způsobu výpočtu a vztahu k obchodnímu partnerovi.

Z hlediska směru pohybu zboží dělíme cla na dovozní, vývozní a tranzitní. Dovozními cly rozumíme peněžní částky vybírané při dovozu zboží. Jsou nejběžnější a také nejperspektivnější, snaží se odstranit netarifní opatření a přeměnit je na tarifní. Vývozní

---

¹¹ **DVOŘÁK Pavel JuDr.** *Základy mezinárodní obchodní politiky*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, str. 13.

¹² **MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv.** *Mezinárodní obchodní operace*. Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003, str. 117.

¹³ **KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv.** *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada publishing, a.s., 2010, str. 97.

cla jsou vybírána při vývozu zboží a smyslem je zabránit exportu vybraných druhů produktů. Posledním typem jsou tranzitní, neboli průvozní cla, která se v minulosti vybírala při průvozu zboží. V současné době je nahradily dávky vybírané od dopravců (např. dálniční poplatky).

Z hlediska účelu rozlišujeme cla finanční (fiskální) a ochranná (protekcionistická). Účelem fiskálních cel je zisk peněz pro stát. Tento způsob příjmu se vyskytuje spíše u rozvojových zemí, které moc jiných možností příjmu nemají. U vyspělých zemí je to spíše rarita (např. Švýcarsko). Ochranná cla mají za cíl chránit domácí výrobce. Spočívá to v již zmiňovaném principu zvýšení cen dovážených výrobků prostřednictvím cel, díky němuž mohou i domácí výrobci zvýšit své ceny a prosperovat z toho. V podstatě jakékoliv clo je současně ochranné.

Z hlediska cíle cla dělíme na prohibitivní, skleníková, preferenční, diferenční a negociační. Prohibitivní cla mají velmi vysokou sazbu, takže mnohdy je dovážet takto zatížené výrobky v podstatě nemožné. Skleníková neboli výchovná cla usnadňují rozvoj nového výrobního odvětví nebo restrukturalizaci stávajícího odvětví. Tato cla využívají ke svému prospěchu rozvojové země. Preferenční cla jsou stanovena smlouvou o celní unii nebo dohodou o volném obchodu. Patří sem i cla poskytovaná rozvojovým zemím.

„Základem pro uplatnění preferenčních cel pro rozvojové země je Všeobecný systém preferencí, který byl vytvořen v polovině šedesátých let minulého století (schválen 1968) v působnosti Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD) a byl jako dočasný aplikován členy WTO od roku 1971 a jako stálý od roku 1979 na základě výjimky z doložky nejvyšších výhod platné pro členy WTO (Rozhodnutí členů GATT z 28. listopadu 1979 – tzv. Zmocňovací doložka – Enabling Clause).“¹⁴

Dalšími cly z této skupiny jsou cla diferenční. Tato cla se týkají rozložení dopravy, které upravují tím, že určité dopravní úseky zvýhodňují a určité znevýhodňují. Jsou nižší než preferenční a poskytují výhody, pokud stát splní určité podmínky. Fungují za účelem odlehčení některým dopravním úsekům, ale důvodem může být i zabránění využívání lodí některé vlajky.

---

¹⁴ **KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv.** *Mezinárodní obchod v 21. století.* Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 97.

Negociační cla, tzv. bojová, slouží k vyjednávání při mezinárodních obchodních jednáních.

Z hlediska způsobu výpočtu je členíme na valorická, specifická, smíšená, kombinovaná, kontingentní či vypočítaná jinak. Valorická cla určuje procento celní hodnoty zboží. Tento způsob výpočtu je nejpoužívanější. Specifická cla se měří v penězích za kus nebo metrickou jednotku. Kontingentní cla platí pouze po určitou dobu nebo např. pro určité množství zboží. Kontingentnímu clu se také říká tarifní kvóta.

Z hlediska vztahu k obchodnímu partnerovi rozlišujeme kompenzační cla a odvetná cla. Kompenzační cla vyrovnávají sníženou cenu subvencovaného zboží. Odvetná cla (retorzní) jsou odplatou pro stát, který záměrně znevýhodňuje jiný, dovážející, stát.

„Celní sazby státu jsou obsaženy v celním sazebníku, což je úřední seznam, ve kterém jsou každému zboží přiřazeny celní sazby. Pro rozdělení zboží v celním sazebníku se používá ve více než 200 zemích světa Harmonizovaný systém popisu a číselného označování (*Harmonized Commodity Description and Coding System*). Systém byl vyvinut v působnosti WCO (*World Customs organisation*) v osmdesátých letech minulého století a jeho cílem je usnadnit procedury obchodu odbouráním nákladů na udržování různých klasifikací zboží v různých zemích.“¹⁵

2.3.4 Netarifní opatření

Netarifní obchodní opatření mají v současnosti větší význam než tarifní. Jsou to protekcionistické nástroje, které mají za cíl chránit daný stát před zahraniční konkurencí rozvíjet jeho ekonomiku. Jsou to v podstatě všechna opatření ovlivňující obchod vyjma cel. „Patří mezi ně například množstevní omezení (kvantitativní restrikce), dohody o dobrovolném omezení vývozu, administrativní překážky, sledování vývozu a dovozu nebo minimální ceny.“¹⁶ Netarifní opatření třídí např. UNCTAD (Konference OSN pro obchod a rozvoj) nebo OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj).

---

¹⁵ KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 98.

¹⁶ ŠTRACH Pavel. *Mezinárodní management*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, str. 28.

2.3.5 Klasifikace UNCTAD

Tato klasifikace rozděluje netarifní opatření do následujících skupin: paratarifní, finanční, automatická licenční, kvantitativní, monopolistická, technická, sanitární a fytosanitární, opatření na kontrolu výroby a vývozu.

Do skupiny paratarifních opatření patří „celní přírážky, dodatečné daně a přírážky, vnitřní daně a přírážky uvalované na dovoz, povinné celní ohodnocení dovozu, tarifní kvóty, opatření ke kontrole cen, povolení dovozu v návaznosti na exportní výkonnost.“¹⁷ Dovozní přírážka se vybírá při dovozu a určuje ji procento z celní hodnoty. Množstevní omezení dovozu nebo vývozu znamená zákaz dalšího dovozu nebo vývozu po překročení určitého limitu, s cílem ochránit dané výrobní odvětví.

Finančními opatřeními jsou: „administrativní stanovení cen, dobrovolné limity vývozních cen, různé přírážky a odvody z cen, antidumpingová opatření, vyrovnávací opatření, dobrovolná limitace vývozních cen, požadavek placení předem, atd.“¹⁸ Minimální cena stanovuje dolní hranici ceny výrobku dováženého ze zahraničí. Při nedodržení minimální ceny se na zboží uvalí clo nebo množstevní omezení.

Automatická licenční opatření zahrnují automatické licence a monitorování dovozu. Automatická licence povoluje vývoz nebo dovoz daného produktu a slouží ke sledování přílivu/odlivu zboží do/ze země.

„Mezi kvantitativní opatření patří kvóty, neautomatické licence dovozu, zákazy dovozu, omezení vývozu a dobrovolná omezení vývozu. Kvótou rozumíme kvantitativní omezení dovozu.

Monopolistickými opatřeními jsou stanovení jediné dovozní organizace, povinné využití národních služeb v pojištění, dopravě apod.

Technická sanitární a fytosanitární opatření zahrnují technickou regulaci, inspekce před naloděním, speciální celní formality, požadavky na nezávadnost potravin a na zachování zdraví zvířat a rostlin.

---

¹⁷ KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 99.

¹⁸ KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 99.

Mezi opatření na kontrolu výroby a vývozu patří výrobní a vývozní subvence, zákaz vývozu a zdanění vývozu.¹⁹

2.3.6 Administrativně-právní bariéry

Do této kategorie spadají zákony, nařízení, vyhlášky a dekrety. Tyto právní nástroje působí hned od jejich písemného vydání a platí pro všechny. Některé zákony přímo souvisí s uskutečňováním zahraničního obchodu. U nás je to Obchodní zákoník, v anglosaském právu je to například Zákon o prodeji zboží (Sales of Goods Act), jenž upravuje kupní smlouvu. Dalšími zákony, které mají vliv na obchod, jsou např. „měnový zákon, zákon o společnostech, celní, bankovní, daňový zákon, pracovně právní a jiné. Ovlivňují ho i zákony o životním prostředí, bezpečnosti práce, zdravotní, veterinární, telekomunikační a další. V souvislosti s ochranou spotřebitele v posledním desetiletí vliv administrativních nástrojů výrazně stoupl.“²⁰

Uvedení konkrétního výrobku na trh korigují normy. U nás je definuje Český ústav normalizační, poté musí dojít k harmonizaci v rámci EU. Důraz se klade zejména na dovážené potravinářské výrobky, které musí absolvovat řadu testů. Zpřísněný je i dovoz léků, zbraní a drog. Ve dřevozpracujícím průmyslu se kontroluje starost o životní prostředí a znovuoobnovení lesa. Pokud jde o ochranu životního prostředí, udělují se certifikáty těm, kteří dodržují stanovená pravidla, a ten, kdo příslušný certifikát nemá, nemůže vstoupit se svým výrobkem na trh.

„S potravinami, ale i s jinými výrobky je úzce spojena problematika etiket, návodů a podobně. Jsou země, které výslovně trvají na tom, že etiketa musí být pouze v jazyce dané země, že každá potravina musí obsahovat seznam základních komponentů, číslo povolení státní instituce, dokládající, že zboží bylo povoleno v oběhu a jméno firmy, která je oprávněna zboží dovážet, a je tudíž právně odpovědná za kvalitu prodáváného výrobku“.²¹

---

¹⁹ KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv. *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha : Grada publishing, a.s., 2010, str. 99.

²⁰ SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 30.

²¹ SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 30.

Co se týče bezpečnosti práce a ochrany zdraví, požadavky jsou velmi striktní. Jedná se hlavně o hračky, elektroniku a stroje. Omezení se týkají i lidí jako pracovní síly. Jsou to migrační předpisy a omezení volného pohybu osob.

2.3.7 Technické obchodní bariéry

Technickými bariérami jsou technické normy a předpisy s cílem sjednotit technické a bezpečnostní parametry zboží různých výrobců, které se prodává na trhu dané země, nebo skupiny zemí.

„Technické předpisy jsou zákony nebo nařízení ovlivňující vlastnosti produktu, jako je výkon, design, stavba, chemické složení, materiál, balení nebo označení. Výrobní norma je nezávislé pravidlo určující vlastnosti produktu stanovené příslušným soukromým nebo správním orgánem. Technické předpisy jsou povinné a předepsané vládními předpisy, zatímco standardy jsou obvykle nezávislé a vydané buď soukromými průmyslovými skupinami, nebo vládními agenturami. Přestože standard může být „dobrovolný“, výrobek nemusí být přijat spotřebiteli na trhu, pokud neodpovídá standardu.“²²

Hlavním typem obchodních překážek v rámci EU jsou právě technické bariéry obchodu (TBT = technical barriers to trade). „Západoevropské země často omezují dovozy tak, že je podřídí postupům, které zvyšují reálné náklady na nákup zboží ze zahraničí. Příkladem TBT jsou rozsáhlá byrokratická omezení a průmyslové normy, které diskriminují zahraniční zboží. Jedním z nejznámějších příkladů je případ Cassis de Dijon.“²³ Jedná se o plánovaný zákaz dovozu francouzského likéru Cassis do Německa, který ale Evropský soudní dvůr zamítl. Dovoz měl být zakázán kvůli skutečnosti, že likér měl nižší obsah alkoholu, než je obsah alkoholu u německých likérů, a proto by byl poškozen spotřebitel. Díky tomuto rozhodnutí se frickční bariéry v Evropě začaly postupně odstraňovat. Zavedl se dokonce princip „vzájemného uznání“, které považuje zboží prodávané v určité členské zemi EU za bezpečné i pro ostatní členské země.

---

²² **SCHAFFER Richard, AGUSTI Filiberto, EARLE Beverley.** *International Business Law and its Environment*. 7. vydání, SOUTH-WESTERN, Cengage learning, 2009, str. 324.

²³ **BALDWIN Richard, WYPLOSZ Charles.** *Ekonomie evropské integrace*. Grada Publishing, a.s., 2009 (přeloženo z anglického originálu *The Economics of European Integration*, 2. vydání), str. 137.

2.3.8 GATT

General Agreement on Tariffs and Trade neboli Všeobecná dohoda o clech a obchodu je dohoda sjednaná za účelem minimalizace obchodních překážek v mezinárodním obchodu. V roce 1947 v Ženevě byla sepsána prostřednictvím Protokolu o prozatímním provádění Všeobecné dohody o clech a obchodu a podepsána 23 státy, včetně Československa. V platnost vstoupila o rok později – 1. 1. 1948. Součástí dohody bylo snížení celních sazeb. Později zahrnovala i pravidla pro služby v mezinárodním obchodě a ochranu duševního vlastnictví. Jednání se uskutečňovala v tzv. kolech.

„GATT od počátku svého vzniku vycházela ze třech základních principů:

1. mezinárodní obchod se má uskutečňovat bez diskriminací a tato zásada má být zajištěna klauzulí nejvyšších výhod v systému dovozních a vývozních cel a poplatků,
2. domácí průmysl může být chráněn výhradně celními sazbami, nikoli jinými obchodními opatřeními, dovozní kvóty je možno aplikovat jen ve zcela výjimečných případech,
3. sporné otázky je třeba řešit konzultacemi mezi smluvními stranami.

Vzájemné výhody se řídí doložkou nejvyšších výhod (*Most-Favoured Nations, MFN*). Smluvní strany, tedy členské státy, musely plnit dva typy závazků – všeobecné a specifické. Trvalé závazky platily pro všechny stejně, a to dlouhodobě. Specifické závazky, tzv. koncese, byly jen pro určité členy a trvaly většinou tři roky. Souhrn těchto závazků se zapisoval do listin koncesí.

Za doby fungování GATT, tj. v letech 1947-1994, se uskutečnilo celkem osm celně politických konferencí, později nazývaných mnohostranná kola jednání. Tato jednání probíhala na recipročním základě (tzn., že žádná ze smluvních stran nemohla požadovat jednostranné koncese) a na principu vzájemných výhod. Cílem jednání bylo postupně odstraňovat tarifní i netarifní překážky obchodu.²⁴

Počet členů postupně narůstal a s ním i množství projednávaných problémů. Sjednotit takový počet názorů nebylo snadné, a proto docházelo ke sporům mezi rozvojovými a vyspělými zeměmi, ale i mezi členy „silné trojky“ (USA, EHS, Japonsko).

---

²⁴ FOJTÍKOVÁ Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 20.

Při prvních pěti kolech se projednávalo pouze snižování cel, šesté – Kennedyho kolo řešilo odstraňování celní ochrany a antidumpingová opatření. Tokijské kolo se snažilo o reformu celého obchodního systému. Poslední, Uruguayské, kolo bylo nejvýznamnější a trvalo od roku 1986 do 1994. Výsledkem bylo „snižování cel, snižování objemu dovážených výrobků, na které bylo uvalováno clo nad 15%, podepsání Dohody o obchodu s informačními technologiemi, zvýšení celní vázanosti a dosažení tarifické v zemědělství. Tyto výsledky byly zahrnuty do dokumentu „Závěrečný akt.“²⁵

2.3.9 Světová obchodní organizace (WTO)

„Světová obchodní organizace (*World Trade Organisation - WTO*) byla založena 15. dubna 1994 v marockém Marrákeši v závěru posledního kola mnohostranných obchodních jednání GATT. Spolu s Dohodou o založení WTO byly podepsány i všechny mnohostranné obchodní dohody. Ty tvoří dílčí přílohy Dohody o založení WTO a jsou její nedílnou součástí. Činnost WTO byla zahájena 1. 1. 1995, kdy nabyly účinnosti i všechny podepsané mnohostranné dohody.“²⁶

Na rozdíl od GATT má WTO právní subjektivitu a je trvalou institucí. Sídli v Ženevě. Cílem je zajistit hladký průběh světového obchodu a odstraňovat obchodní bariéry. Smlouvy podepsané v rámci WTO jsou závazné pro všechny její členy. Mezi nejdůležitější patří Všeobecná dohoda o clech a obchodu, Všeobecná dohoda o obchodu se službami a Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Mezi tzv. vícestranné obchodní dohody, které jsou také součástí dohody, ale platí pouze pro ty, kdo je podepsali, patří Dohoda o vládních zakázkách, Dohoda o obchodu civilními letadly a Dohoda o informačních technologiích. WTO tvoří řada organizací, jako jsou např. Generální rada, výbory, nebo Ministerská konference.

Ministerská konference (*Ministerial Conference*) je složena z ministrů členských zemí a má na starosti přijímat rozhodnutí a uskutečňovat funkce WTO. Konference se svolává minimálně jednou za dva roky.

„Generální rada (*General Council*) se skládá rovněž ze zástupců všech členských zemí, kteří se scházejí dle potřeby. V období mezi ministerskými konferencemi zajišťuje naplňování jejich funkcí, jakož i funkcí vyplývajících ze zakládací smlouvy WTO.

---

²⁵ FOJTÍKOVÁ Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 22.

²⁶ FOJTÍKOVÁ Lenka. *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008)*. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 24.

Generální rada stanoví pravidla pro své postupy a schvaluje pravidla pro postupy výborů WTO. Generální rada zasedá také ve formaci Orgánu pro řešení sporů (*Dispute Settlement Body, DSB*) a Orgánu pro přezkoumání obchodní politiky (*Trade Policy Review Body, TPRB*).²⁷

Mezi další orgány patří Rada pro obchod zboží (*Council for Trade in Goods*), Rada pro obchod službami (*Council for Trade in Services*) a Rada pro obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví (*Council for Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*).

„Ministerská konference zřídila rovněž pět výborů: Výbor pro obchod a životní prostředí, Výbor pro obchod a rozvoj, Výbor pro regionální obchodní dohody, Výbor pro restrikce platebních bilancí a Výbor pro rozpočet, finance a státní správu.“²⁸

2.3.10 Antidumpingové řízení

Průběh antidumpingových řízení a jejich právní úprava jsou součástí Dohodě o provádění GATT, z roku 1994. Cílem těchto řízení je reakce na nekalé obchodní praktiky, tzv. dumpingu. „Podstata dumpingu spočívá v tom, že se výrobek uvádí na trh druhé země za cenu nižší, než je normální hodnota obdobného výrobku při běžném obchodu v zemi vývozu, tyto dovozy způsobují nebo hrozí způsobit újmu výrobnímu odvětví v zemi dovozu a mezi dovozy a újmou nebo její hrozbou existuje příčinná souvislost. V tomto případě může stát dovozu přijmout opatření, které poškozující účinky dumpingu odstraní.“²⁹

2.3.11 Některé typy smluv

Kupní smlouva

„Kupní smlouva je základním závazkovým vztahem nejen v zahraničně-obchodních vztazích, ale i v obchodních vztazích v širším slova smyslu. Jde o souhrn závazkových vztahů, který může být podložen řadou dokumentů a prohlášení. Pokud jde o souhrn

---

²⁷ CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Regionalismus a multilateralismus: základy nového světového obchodního řádu?* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 62.

²⁸ CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Regionalismus a multilateralismus: základy nového světového obchodního řádu?* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 62.

²⁹ DVOŘÁK Pavel *JuDr. Základy mezinárodní obchodní politiky*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, str. 127.

závazkových vztahů, téměř vždy se týká řešení dopravy, placení, ale často i skladování, inspekce a podobně.

Samotná kupní smlouva vyžaduje vůli jedné smluvní strany prodat a druhé smluvní strany koupit určitou věc a odpovídá shodnému zájmu smluvních stran, proto je nutná dohoda o celém jejím obsahu.³⁰

Všechny obchodní aktivity končí podpisem kupní smlouvy. Některé náležitosti kupní smlouvy jsou povinné, některé zase nepovinné. Povinnými jsou strany (prodávající a kupující), předmět koupě a cena. U fixních obchodů sem patří i dodací lhůta.

Co se týče smluvních stran, uvádí se „přesný název firmy, adresa, přesná jména a příjmení statutárních zástupců či zplnomocněnců oprávněných uzavírat smluvní závazky. Praktické je uvést k názvu firmy i identifikační kód; v České republice je to IČO nebo DIČ, v zahraničí je to často kód registru dovozce u daňového (finančního) úřadu.

Předmětem smlouvy je myšleno zboží a to buď pouhým pojmenováním, nebo „odkazem na značku, vzorek, katalog, přílohu, v níž je zpravidla velmi komplikovaný stroj nebo investiční celek podrobně popsán. Pod pojmem předmět rozumíme také objem zboží (počet kusů nebo fyzických jednotek, jako je váha, objem a podobně). Někdy je předmět záležitostí několika řádků, u vývozu investičních celků to mohou být stovky stran.³¹

Cena je povinnou součástí kupní smlouvy ve většině zemí světa. „Pokud cena není uvedena v kontraktu, musí být alespoň uveden způsob, jakým bude cena určena. Například se může určit, že to bude cena, která v příslušný den bude stanovena na té či oné konkrétní burze. Může existovat globální kupní smlouva, kde je uvedeno, že konkrétní kupní cena bude stanovena na každý jednotlivý obchodní případ zvlášť. Kupní cena je vyjádřena v určité měně a vztahuje se buď k celému výrobku, nebo k jednotce zboží.³²

---

³⁰ SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 193.

³¹ SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 194.

³² SVATOŠ Miroslav a kol. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009, str. 196.

Smlouvy o výhradním prodeji

Také se jim říká „smlouvy o výhradní distribuci.“ „Smlouvou o výhradním prodeji se dodavatel zavazuje, že zboží určené ve smlouvě nebude v určité oblasti dodávat jiné osobě než odběrateli, tj. výhradnímu prodejci. Ve smlouvě musí být vyhrazena oblast a druh zboží a obchodní zákoník předepisuje pro tuto smlouvu písemnou formu. Jde o rámcovou smlouvu. Jednotlivé dodávky se pak realizují na základě samostatných kupních smluv.“³³

Smlouva mandátní

„Mandátní smlouvou (§ 566 OZ) se mandatář zavazuje, že pro mandanta na jeho účet zařídí za úplatu určitou obchodní záležitost uskutečněním právních úkonů jménem mandanta nebo uskutečněním jiné činnosti a mandant se zavazuje zaplatit mu za to úplatu. Mandátní smlouva se uzavírá pouze mezi podnikateli.“³⁴

Komisionářská smlouva

„Komisionářskou smlouvou se komisionář zavazuje, že zařídí vlastním jménem pro komitenta na jeho účet určitou obchodní záležitost a komitent se zavazuje zaplatit mu úplatu. Komisionářská smlouva se od smlouvy mandátní odlišuje tím, že mandatář jedná jménem mandanta a komisionář jedná jménem svým, ale na účet komitenta.“³⁵

2.4 Obchodní bilance

„Obchodní bilance je rozdíl hodnot vývozu a dovozu, také nazývaná čistý export.“³⁶

„Čistý vývoz určité země je rozdíl mezi hodnotou jejího dovozu a vývozu. Čistý vývoz nám jinými slovy říká, zda je ekonomika v souhrnu ve vztahu k zahraničí prodávajícím

---

³³ MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv. *Mezinárodní obchodní operace*. Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003, str. 22-23.

³⁴ MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv. *Mezinárodní obchodní operace*. Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003, str. 26.

³⁵ MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv. *Mezinárodní obchodní operace*. Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003, str. 26.

³⁶ MANKIW Gregory N. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada publishing, 1999, str. 748.

nebo kupujícím zboží a služeb. Proto se čistému vývozu také často říká obchodní bilance. Je-li čistý vývoz pozitivní, vývoz je větší než dovoz, což znamená, že země prodává v zahraničí více zboží a služeb, než kupuje. Říkáme, že ekonomika vytváří přebytek obchodní bilance. Jestliže je čistý vývoz naopak negativní, vývoz je menší než dovoz, tj. země prodává v zahraničí méně zboží a služeb, než kupuje. V tomto případě říkáme, že v zemi vzniká deficit obchodní bilance. Pokud se čistý vývoz rovná nule, vývozy a dovozy se přesně rovnají a ekonomika má vyrovnanou obchodní bilanci.³⁷

Faktory ovlivňující vývoz a dovoz jsou: „preferenze spotřebitelů při rozhodování mezi domácím a zahraničním zbožím, ceny zboží doma a v zahraničí, měnový kurz, při kterém lidé mohou použít domácí měnu k nákupu zahraniční měny, náklady na dopravu zboží z jedné země do druhé a vládní politiky zaměřené na zahraniční obchod.“

2.5 Otevřenost ekonomiky

„Otevřená ekonomika je taková ekonomika, která se volně stýká s ostatními světovými ekonomikami.“³⁸

„Uzavřená ekonomika je taková, která nepřichází do styku s ostatními světovými ekonomikami.“³⁹

Země rozdělujeme podle toho, jak se zapojují do zahraničního obchodu, prostřednictvím ukazatele míry otevřenosti ekonomiky. Velkou ekonomiku ovlivňuje: „velký potenciál domácího trhu na straně agregátní poptávky, vlastní surovinová základna, dostatečná zásoba výrobních faktorů a vysoký stupeň vědecko-technického rozvoje – dostatek vlastních technologií. Malou ekonomiku zase nedostatečná poptávka v domácí ekonomice, závislost na dovozu surovin, malá zásoba výrobních faktorů a specializace pouze v oborech, v nichž země dosahuje komparativní výhody.“⁴⁰

Malé ekonomiky bývají proto více otevřené. Míru otevřenosti můžeme měřit pomocí ukazatelů obratu „zahraničního obchodu/HDP; export/HDP; import/HDP;

---

³⁷ MANKIW Gregory N. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada publishing, 1999, str. 616.

³⁸ MANKIW Gregory N. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada publishing, 1999, str.748.

³⁹ MANKIW Gregory N. *Zásady ekonomie*. Praha: Grada publishing, 1999, str.615.

⁴⁰ LACINA Lubor a kol. *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. str. 58.

$(\text{export} + \text{import}) / \text{HDP}$; $\text{export} / \text{HDP}$; $\text{import} / \text{HDP}$; $\text{export} / \text{agregátní poptávka domáci}$,
 $\text{import} / \text{agregátní poptávka celková}$.⁴¹

Otevřenost ekonomiky přináší své výhody. Lidem se dostává výrobků, které jejich země nemůže z nějakého důvodu vyrábět a naopak, stát má možnost zaměřit se na výrobu toho, k čemu má nejlepší dispozice neboli v čem má komparativní výhodu.

Otevřenou ekonomiku většinou mívají malé země s nízkým počtem obyvatel, např. Česká republika. Uzavřené bývají velké, ekonomicky silné státy, jako jsou například Spojené státy americké.

---

⁴¹ **LACINA Lubor a kol.** *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. str. 58.

3 METODIKA

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnotit zahraniční obchod mezi Českou republikou a Francií a vymežit hlavní vývojové trendy.

Dílčí cíle:

- vymežit základních pojmů týkajících se zahraničního obchodu
- charakterizovat zahraniční obchod České republiky – zbožová a teritoriální struktura, export, import
- charakterizovat zahraniční obchod Francie – zbožová a teritoriální struktura, export, import
- popsat průběh a vývoj vzájemného zahraničního obchodu mezi Českou republikou a Francií
- zaznamenat odlišnosti mezi zahraničním obchodem obou zemí

Nejdříve se práce zaměřuje na jednotlivé ekonomiky a pohled na zahraniční obchod obou daných zemí nezávisle na sobě. Je zde popsána struktura zahraničního obchodu podle jednotlivých zbožových kategorií a podle jednotlivých zemí, se kterými Česká republika a Francie obchodují. Současně kapitola shrnuje informace o exportu a importu obou států. Dále se práce zaměřuje na vzájemný obchod, rozdíly mezi zahraničními obchody obou států, otevřeností ekonomik, vyhodnocení vývojových tendencí a bariér, které by mohly bránit vzájemnému obchodu.

Do první – teoretické – části práce byly zahrnuty informace nalezené prostřednictvím literární rešerše. Praktická část obsahuje analýzy, tabulky a grafy týkající se zahraničního obchodu obou zemí, vzájemného zahraničního obchodu a jeho vývoje. Nalezené praktické poznatky jsou shrnuty a okomentovány v závěru práce.

Teoretická část byla napsána za účelem využití získaných informací v praktické části. Celá teoretická část je věnována obecné stránce daného tématu. Kromě vysvětlení základních pojmů, které budou dále používány v praktické části, obsahuje charakteristiku vybraných směrů a teorií zahraničního obchodu. Dále kapitola popisuje obchodní bariéry a jejich rozdělení podle různých dílčích kritérií. Zmiňuje některé typy smluv a některé obchodní organizace a dohody. Na závěr pojednává o pojmu obchodní bilance a otevřenost ekonomiky, které budou později opět využity v praktické části. K nastudování těchto poznatků byly použity odborné knihy českých i zahraničních

autorů, a to v tištěné podobě dostupné z Akademické knihovny Jihočeské univerzity a z Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, ale i knihy v elektronické podobě (viz seznam použité literatury).

Informace a statistická data shrnutá v praktické části byly získány z databází Českého statistického úřadu, internetových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu, serveru Bussinesinfo.cz a dalších, které jsou uvedené v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Tato data byla doplněna o vlastní výpočty s pomocí MS Office Excel 2007.

Praktická část bakalářské práce se zabývá zahraničním obchodem České republiky a to jak jeho teritoriální strukturou, tak zbožovou. Dále je zde charakterizován zvláště export a import země. Další část má stejnou strukturu, jako předchozí, ale popisuje stav zahraničního obchodu Francie. V kapitole je dále charakterizován vzájemný zahraniční obchod, jeho vývoj, odlišnosti mezi zahraničním obchodem jednotlivých zemí z teritoriálního i zbožového hlediska. Předposlední část kapitoly se zabývá otevřeností obou ekonomik a česko-francouzskými obchodními bariérami. V poslední části jsou vymezeny vývojové trendy a hlavní faktory, které ovlivňují vzájemnou obchodní výměnu těchto dvou zemí.

Bakalářská práce byla zpracována pomocí Microsoft Office Word a Excel 2007.

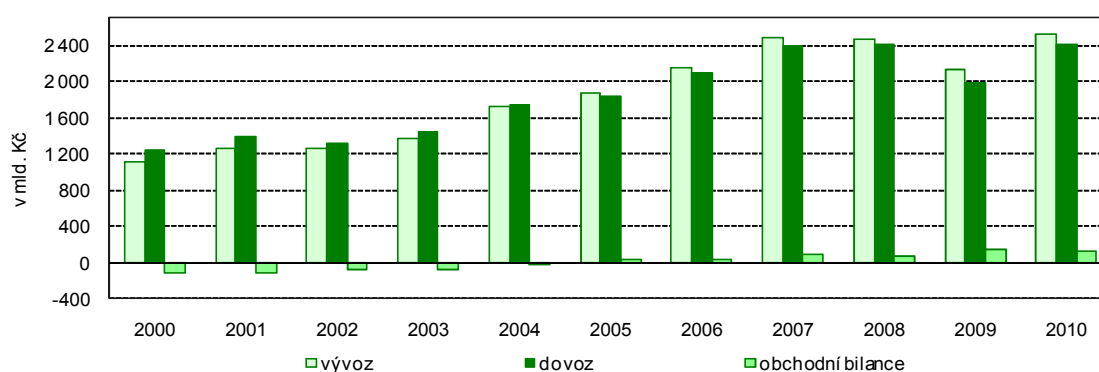

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Zahraniční obchod České republiky

Od roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie, sestává její zahraniční obchod ze dvou částí: obchod v rámci unie a obchod se třetími zeměmi. Česká republika má intenzivní obchodní výměnu se zahraničím, a to v obou směrech. Od počátku devadesátých let má obchodní výměna se zahraničím vzrůstající tendenci. Důležité je i sledovat kurz české koruny, který ovlivňuje ceny zboží, a kurz ostatních zásadních měn, např. eura, a celkové ekonomické dění.⁴²

Graf č. 1: Vývoj zahraničního obchodu ČR mezi lety 2000 - 2010

zdroj: ČSÚ

Od roku 2000 můžeme pozorovat nárůst zahraničně-obchodní výměny České republiky, kromě krizového roku 2009, kdy nastal výrazný propad, o 752,6 mld. Kč. Nejvyšší meziroční přírůstek od samotného vzniku České republiky byl zaznamenán právě mezi lety 2009 a 2010, a to 816,7 mld. Kč. Celkový obrat se v roce 2010 oproti roku 2000 zdvojnásobil.

Hodnota vývozu se vyšplhala na 2532,8 mld. Kč. V porovnání s rokem 2004, kdy se ČR stala členem EU, vzrostl vývoz 47 %. Dovoz byl v roce 2010 o něco nižší, dosáhl 2411,5 mld. Kč.

⁴² **Měsec.cz.** Zahraniční obchod [online]. c1998-2012 [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/dane/ekonomika/pruvodce/zahranicni-obchod/>>

Podle posledních statistik (březen 2012) v lednu vzrostl vývoz o 11% a dovoz o 6,3 % oproti loňskému roku. Přebytek obchodní bilance byl 29,6 mld. Kč, což je největší aktivum od vzniku ČR. Česká koruna oslabila vůči euru i vůči dolaru.

Co se týče komoditní struktury, kladné saldo bylo zaznamenáno u strojů a dopravních prostředků (nárůst o 12 mld. Kč), u polotovarů a materiálů (nárůst o 3,3 mld. Kč) a průmyslového spotřebního zboží (o 0,5 mld. Kč). Ke snížení deficitu došlo u potravin a živých zvířat, a to o 0,6 mld. Kč. Přejít do pasiva zaznamenal obchod se surovinami, nápoji a tabákem.

Export se zvýšil u silničních vozidel, výpočetní techniky a telekomunikačních zařízení. Import vzrostl u silničních vozidel a strojů a zařízení využívaných v průmyslu.

Přebytek obchodní bilance s členskými státy vzrostl oproti roku 2011 o 7,1 mld. Kč na 68,8 mld. Kč, s nečlenskými státy nastal deficit bilance 39,2 mld. Kč. Ke snížení deficitu došlo s Čínou a Ruskem, k růstu přebytku s Německem, Francií a Slovenskem. Z pasiva do aktiva přešla bilance se Spojenými státy a Tureckem.⁴³

4.1.1 Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR

Zboží se člení podle dvou tarifních klasifikací:

- The Standard International Trade Classification (SITC). Tuto klasifikaci zavedla Organizace spojených národů a představují ji pětimístné číselné kódy. Zahrnuje přibližně 3500 položek zboží. Spíše než pro celní systém se používá při zpracování statistik obchodu.
- Harmonizovaný systém (HS) představuje mezinárodně platný systém klasifikace zboží, zahrnuje 6500 položek a má 6-8 místný kód. Tento kód se vyplňuje do celního dokladu.⁴⁴

---

⁴³ **Český statistický úřad.** Zahraniční obchod se zbožím v roce 2010 [online]. c2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <[http://csugeo.iserver.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FC8/\\$File/600811k_c.pdf](http://csugeo.iserver.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FC8/$File/600811k_c.pdf)>

⁴⁴ **Businessinfo.cz.** Tarifní klasifikace zboží [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/manual-exportera/dokumenty-v-zahranicnim-obchodu/1001370/38626/?rtc=2>>

Podle analýzy zahraničního obchodu agentury CzechTrade za rok 2011 měla zbožová struktura zahraničního obchodu ČR následující podobu:

Tabulka č. 1: Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR – dovoz (v mil. Kč, v %, běžné ceny)

Zbožová skupina STIC	Dovoz leden až prosinec				
	2010 v mil. Kč	2010 v %	2011 v mil. Kč	2011 v %	2011 v % 2010
0 až 9 zboží celkem	2 411 557	100	2 674 696	100	110,9
0 Potraviny a živá zvířata	112 559	4,67	122 255	4,57	108,6
1 Nápoje a tabák	14 373	0,60	16 377	0,61	113,9
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	64 648	2,68	80 321	3,00	124,2
3 Minerální paliva a maziva	231 447	9,60	283 162	10,59	122,3
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	4 073	0,17	5 841	0,22	143,4
5 Chemikálie	257 351	10,67	292 746	10,95	113,8
6 Průmyslové zboží podle druhu materiálu	430 281	17,84	486 089	18,17	113
7 Stroje a dopravní prostředky	1 046 030	43,38	1 118 667	41,82	106,9
8 Různé hotové výrobky	247 443	10,26	263 847	9,86	106,6
9 Nespecifikováno	3 352	0,14	5 391	0,20	160,8

zdroj: CzechTrade, vlastní výpočty

Import vzrostl u všech zbožových kategorií. K největšímu nárůstu došlo u strojů a dopravních prostředků (72,6 mld. Kč), dále vzrostl dovoz (podle pořadí) u průmyslového zboží, minerálních paliv a maziv, chemikálií, hotových výrobků a nepoživatelných surovin, bez paliv. Nejvíce meziročně absolutně vzrostl import ropy a ropných výrobků, silničních vozidel, železa, oceli a průmyslových strojů a zařízení.

Tabulka č. 2: Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR – vývoz (v mil. Kč, v %, běžné ceny)

Zbožová skupina STIC	Vývoz - leden až prosinec				
	2010 v mil. Kč	2010 v %	2011 v mil. Kč	2011 v %	2011 v % 2010
0 až 9 zboží celkem	2 532 797	100	2 866 123	100	113,2
0 Potraviny a živá zvířata	76 266	3,01	91 426	3,19	119,9
1 Nápoje a tabák	16 781	0,66	17 273	0,60	102,9
2 Suroviny nepoživatelné, bez paliv	75 908	3,00	80 919	2,82	106,6
3 Minerální paliva a maziva	93 874	3,71	107 419	3,75	114,4
4 Živočišné a rostlinné oleje a tuky	4 592	0,18	4 772	0,17	103,9
5 Chemikálie	164 213	6,48	180 784	6,31	110,1
6 Průmyslové zboží podle druhu materiálu	435 348	17,19	507 616	17,71	116,6
7 Stroje a dopravní prostředky	1 382 306	54,58	1 560 253	54,44	112,9
8 Různé hotové výrobky	280 531	11,08	312 178	10,89	111,3
9 Nespecifikováno	2 978	0,12	3 483	0,12	117

zdroj: CzechTrade, vlastní výpočty

U všech skupin zboží byl rovněž zaznamenán meziroční nárůst exportu, přičemž nejvíce se projevil u skupin: stroje a dopravní prostředky (rozdíl 177,9 mld. Kč), průmyslové zboží (72,3 mld. Kč), hotové výrobky (31,6 mld. Kč), chemikálie (16,6 mld. Kč), potraviny a živá zvířata (15,2 mld. Kč), minerální paliva a maziva (13,5 mld. Kč) a nepoživatelné suroviny - bez paliv (5,0 mld. Kč). Nejvíce meziročně vzrostl export silničních vozidel (55,7 mld. Kč), dále elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (28,0 mld. Kč).

Pokud jde o podíl skupin na zbožové struktuře vývozu, zvýšil se pouze u dvou skupin a to u průmyslového zboží a potravin a živých zvířat. Ostatní skupiny buď setrvaly na stejných pozicích (např. minerální paliva a maziva), nebo se jejich podíl na struktuře vývozu snížil.

K největšímu nárůstu podílu na dovozu došlo u minerálních paliv a maziv, dále vzrostl u čtyř dalších skupin, poklesl u tří (nejvíce u strojů a dopravních prostředků) a stagnoval u dvou zbožových kategorií.

Na zvýšení kladného salda obchodní bilance nesou svůj podíl hlavně silniční vozidla, průmyslové stroje a zařízení a kovové výrobky. Na druhou stranu schodek v obchodní bilanci zapříčinila ropa a ropné výrobky, zemní plyn a léčiva.⁴⁵

Tabulka. č. 3: Vývoj zbožové struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – dovoz (podíl v %)

Skupina zboží	2001 v %	2004 v %	2011 v %
Potraviny a živá zvířata	3,9	4,1	4,6
Nápoje a tabák	0,5	0,6	0,6
Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	2,9	3,0	3,0
Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	9,1	7,0	10,6
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,2	0,2	0,2
Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	10,9	11,1	10,9
Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	20,2	20,6	18,1
Stroje a dopravní prostředky	42,2	42,3	41,9
Průmyslové spotřební zboží	10,1	10,9	9,8
Komodity a předměty obchodu, j.n.	0,0	0,0	0,2

zdroj: ČSÚ

V roce 2001 se podílely na českém dovozu nejvíce skupiny Stroje a dopravní prostředky, Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu, Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n. a Průmyslové spotřební zboží. V následujících letech zůstaly podíly přibližně stejné.

⁴⁵ **CzechTrade.** Čtvrtletní přehled za říjen až prosinec a celkový vývoj za rok 2011. Zahraniční obchod České republiky [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/7-infoservis/analyzy-zo-cr/4-4-2011.pdf>>

Tabulka č. 4: Vývoj zbožové struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – vývoz (podíl v %)

Skupina zboží	2001 v %	2004 v %	2011 v %
Potraviny a živá zvířata	2,7	2,8	3,2
Nápoje a tabák	0,7	0,5	0,6
Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	3,0	2,7	2,8
Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	3,0	2,9	3,8
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,1	0,1	0,2
Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	6,5	6,0	6,3
Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	24,4	22,6	17,7
Stroje a dopravní prostředky	47,3	50,9	54,5
Průmyslové spotřební zboží	12,2	11,5	10,8
Komodity a předměty obchodu, j.n.	0,1	0,1	0,1

zdroj: ČSÚ

V roce 2001 měly na českém vývozu největší podíl skupiny Stroje a dopravní prostředky, Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a Průmyslové spotřební zboží. V následujících letech se podíl strojů a dopravních prostředků mírně zvýšil a podíl tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu snížil.

4.1.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR

Nejvýznamnějšími obchodními partnery České republiky jsou Spolková republika Německo, Slovensko, Polsko a Francie.

Tabulka č. 5: Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR – dovoz (v mil. Kč, %)

Skupina zemí, země	Dovoz - leden až prosinec				
	2010 v mil. Kč	2010 v %	2011 v mil. Kč	2011 v %	2011 v % 2010
Celkový zahraniční obchod ČR	2 411 556	100,0	2 674 696	100,0	110,9
Země s vyspělou ekonomikou	1 722 116	71,4	1 908 275	71,3	110,8
v tom: EU 27	1 527 883	63,4	1 706 488	63,8	111,7
ostatní země	194 233	8,1	201 787	7,5	103,9
Rozvojové země	187 182	7,8	194 644	7,3	104,0
Evropské země s přechodovou ekonomikou	7 396	0,3	11 518	0,4	155,7
Společenství nezávislých států	184 682	7,7	212 866	8,0	115,3
Ostatní země ¹	301 287	12,5	340 234	12,7	112,9
Nespecifikváno	8 893	0,4	7 159	0,3	80,5
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	1 724 102	71,5	1 908 685	71,4	110,7

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

zdroj: CzechTrade, vlastní výpočty

Meziročně vzrostl dovoz u všech hlavních skupin zemí, a to zejména u zemí s vyspělou ekonomikou (o 186,2 mld. Kč, z toho 178,6 mld. Kč u členských zemí a 7,6 mld. Kč u nečlenských států). Následují ostatní země (nárůst 38,9 mld. Kč), Společenství nezávislých států (28,2 mld. Kč), rozvojové země (7,5 mld. Kč) a země s přechodovou ekonomikou (4,1 mld. Kč).

Nárůst podílu na dovozu ČR byl největší u Společenství nezávislých států, pokles u rozvojových zemí. Podíl sousedních zemí činil na dovozu 41,1 % a na vývozu 52,1 %.⁴⁶

⁴⁶ CzechTrade. Čtvrtletní přehled za říjen až prosinec a celkový vývoj za rok 2011. Zahraniční obchod České republiky [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/7-infoservis/analyzy-zo-cr/4-4-2011.pdf>>

Tabulka č. 6: Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR – vývoz (v mil. Kč, %)

Skupina zemí, země	Vývoz - leden až prosinec				
	2010 v mil. Kč	2010 v %	2011 v mil. Kč	2011 v %	2011 v % 2010
Celkový zahraniční obchod ČR	2 532 797	100,0	2 866 123	100,0	113,2
Země s vyspělou ekonomikou	2 284 640	90,2	2 564 432	89,5	112,2
v tom: EU 27	2 126 339	84,0	2 376 844	82,9	111,8
ostatní země	158 301	6,3	187 588	6,5	118,5
Rozvojové země	100 631	4,0	107 205	3,7	106,5
Evropské země s přechodovou ekonomikou	20 226	0,8	24 862	0,9	122,9
Společenství nezávislých států	100 599	4,0	136 244	4,8	135,4
Ostatní země ¹	25 049	1,0	31 507	1,1	125,8
Nespecifikváno	1 652	0,1	1 873	0,1	113,4
Z úhrnu obchod se zeměmi OECD	2 208 363	87,2	2 482 729	86,6	112,4

1) Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko, Vietnam

zdroj: CzechTrade, vlastní výpočty

Za loňský rok se zvýšil export do všech velkých skupin zemí. Zásadní nárůst exportu se projevil u zemí s vyspělou ekonomikou – o 279,8 mld. Kč. Tento nárůst se týkal především členů EU. U ostatních zemí kategorie „země s vyspělou ekonomikou“ byl zaznamenán nárůst exportu o 29,3 mld. Kč. U evropských zemí s přechodovou ekonomikou činil nárůst 4,6 mld. Kč, u Společenství nezávislých států 35,6 mld. Kč, u rozvojových zemí 6,6 mld. Kč a u ostatních států 6,5 mld. Kč.

Pokud jde o podíl jednotlivých zemí na obratu zahraničního obchodu České republiky, nejvýznamnějšího růstu exportu dosáhl obchod s Jižní Koreou, Ruskem, Ukrajinou a Čínou. Co se týče hodnotového objemu exportu, nejvýznamnějšími obchodními partnery ČR byly loni země: Německo, Slovensko, Polsko, Francie a Rakousko.

Pořadí zemí s vysokým podílem na obratu zahraničního obchodu České republiky podle nárůstu vývozu je následující: Rumunsko s indexem 131,4, Turecko (123,9) a Slovensko (120,5). Nejvíce poklesl dovoz z Thajska (index 78,4). Pokud jde o hodnotový objem dovozu, největší má Německo, Čína, Polsko, Slovensko a Rusko.⁴⁷

⁴⁷ CzechTrade. Čtvrtletní přehled za říjen až prosinec a celkový vývoj za rok 2011. Zahraniční obchod České republiky [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/7-infoservis/analyzy-zo-cr/4-4-2011.pdf>>

Tabulka č. 7: Hlavní zahraničně-obchodní partneři ČR v roce 2011 v mil. Kč (běžné ceny), podíl v %

Pořadí TOP 10	Obrat v mil. Kč			Vývoz v mil. Kč			Dovoz v mil. Kč		
		Obrat v %			Vývoz v %		Dovoz v %		
1.	Německo	1 608 208	28,98	Německo	922 482	32,14	Německo	685 726	25,59
2.	Slovensko	409 174	7,37	Slovensko	256 817	8,95	Čína	334 277	12,48
3.	Čína	363 784	6,56	Polsko	180 037	6,27	Polsko	175 864	6,56
4.	Polsko	355 901	6,41	Francie	156 425	5,45	Slovensko	152 358	5,69
5.	Francie	243 155	4,38	Rakousko	132 087	4,60	Rusko	142 931	5,33
6.	Rusko	235 576	4,25	Spojené království	129 777	4,52	Itálie	104 068	3,88
7.	Itálie	222 758	4,01	Itálie	118 690	4,14	Rakousko	89 436	3,34
8.	Rakousko	221 523	3,99	Nizozemsko	100 292	3,49	Nizozemsko	87 442	3,26
9.	Nizozemsko	187 735	3,38	Rusko	92 646	3,23	Francie	86 730	3,24
10.	Spojené království	180 376	3,25	Belgie	71 027	2,47	Maďarsko	58 760	2,19
Celkem ¹		5 549 288			2 869 801			2 679 486	

1) celkový obrat/vývoz/dovoz za daný rok (všechny země)

zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Hlavním obchodním partnerem ČR bylo v roce 2011 podle ČSÚ Německo, a to ve všech oblastech (celkový obrat, vývoz, dovoz). Na druhém místě v obratu a vývozu bylo Slovensko, v dovozu Čína. Na třetím místě byla v obratu Čína, ve vývozu a dovozu Polsko.

Tabulka č. 8: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – dovoz (podíl v %)

2001 v %		2004 v %		2011 v %	
Německo	33,5	Německo	31,7	Německo	25,6
Rusko	5,5	Slovensko	5,4	Čína	12,5
Slovensko	5,5	Itálie	5,3	Polsko	6,6
Itálie	5,3	Čína	5,2	Slovensko	5,7
Francie	4,8	Polsko	4,8	Rusko	5,3
Rakousko	4,7	Francie	4,7	Itálie	3,9
Spojené království	4,1	Rusko	4,1	Rakousko	3,3
Spojené státy	3,9	Rakousko	4,0	Nizozemsko	3,3
Polsko	3,8	Japonsko	3,4	Francie	3,2
Čína	2,9	Spojené státy	3,1	Maďarsko	2,2

zdroj: ČSÚ

V dovozu je na prvním místě také Německo, na druhém Rusko (2001), Slovensko (2004) a Čína (2011). Na třetím je v roce 2001 Slovensko, v roce 2004 Itálie a v roce 2011 Polsko.

Tabulka č. 9: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – vývoz (podíl v %)

2001 v %		2004 v %		2011 v %	
Německo	38,2	Německo	36,2	Německo	32,1
Slovensko	8,0	Slovensko	8,4	Slovensko	8,9
Rakousko	5,8	Rakousko	6,0	Polsko	6,3
Spojené království	5,5	Polsko	5,2	Francie	5,5
Polsko	5,2	Spojené království	4,7	Rakousko	4,6
Francie	4,3	Francie	4,6	Spojené království	4,5
Itálie	4,1	Itálie	4,3	Itálie	4,1
Belgie	3,0	Nizozemsko	4,3	Nizozemsko	3,5
Spojené státy	2,8	Maďarsko	2,7	Rusko	3,2
Nizozemsko	2,8	Belgie	2,6	Belgie	2,5

zdroj: ČSÚ

V teritoriální struktuře vývozu má po celou dobu prvenství Německo následováno Slovenskem a v letech 2001 a 2004 i Rakouskem, v roce 2011 Polskem.

4.1.3 Export

Ministerstvo průmyslu a obchodu představilo v říjnu 2011 novou proexportní strategii na období 2012-2020. Mezi její hlavní cíle patří nárůst objemu vývozu, omezení závislosti na Evropské Unii a specializace na produkty s vyšší přidanou hodnotou. Přitom se v současnosti více než 80% českého vývozu uskutečňuje do zemí EU. Vývoz tvoří $\frac{3}{4}$ HDP, tudíž můžeme říct, že Česká republika na něm z velké části staví svoji ekonomiku. Vzhledem k současné situaci v eurozóně by se český export měl zaměřit i na další, nečlenské, země – to je i jedním z hlavních cílů české exportní strategie pro následující roky. Dalšími cíli má být zlepšení kvality institucí, propojení infrastruktury s Evropou a rozvoj inovací (tzv. „tři I“). Podporou pro jejich plnění budou i fondy EU.⁴⁸

Loňský rok se stal pro český export rekordním. Z České republiky se vyvezlo zboží v hodnotě cca tři biliony korun, což je nejvíce za celou historii. Vzrostla bilance i celkový obrat. Nejvýznamnější exportní komoditou se staly automobily, a tedy dominantním odvětvím bylo dopravní strojírenství (53 % českého vývozu tvoří dopravní zařízení a stroje). Největším odbytištěm pro ČR bylo Německo (32,2 % vývozu). V roce 2011 tedy celkový objem vývozu činil 2,87 bilionu Kč a celkový přebytek obchodní bilance se vyšplhal na 191 miliard Kč. Právě export chrání českou ekonomiku před recesí, protože se podílí téměř 80 % na tvorbě HDP, i přesto, že od roku 2007 klesl následkem krize počet vývozců z šestnácti tisíc na „pouhých“ jedenáct tisíc. Největšími českými exportéry jsou Škoda Auto, Foxconn CZ, Panasonic AVC Network Czech, Barum Continental a Moravia Steel. Export do nečlenských států naopak v loňském roce skončil deficitem, a to cca 490 miliard Kč. Rozvoj zaznamenal obchod s Ruskem, Ukrajinou a Ázerbájdžánem. Český export poklesl právě v zemích, které byly prohlášeny za prioritní, a to ve Vietnamu, Egyptě a Íráku.⁴⁹

Současným cílem tedy je rozšířit export do nečlenských zemí, a proto byl vytvořen seznam 12 prioritních zemí pro český vývoz a 25 zájmových zemí. Mezi prioritní země pro český export patří Brazílie, Čínská lidová republika, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Spojené státy americké, Srbsko, Turecko, Ukrajina a Vietnam.

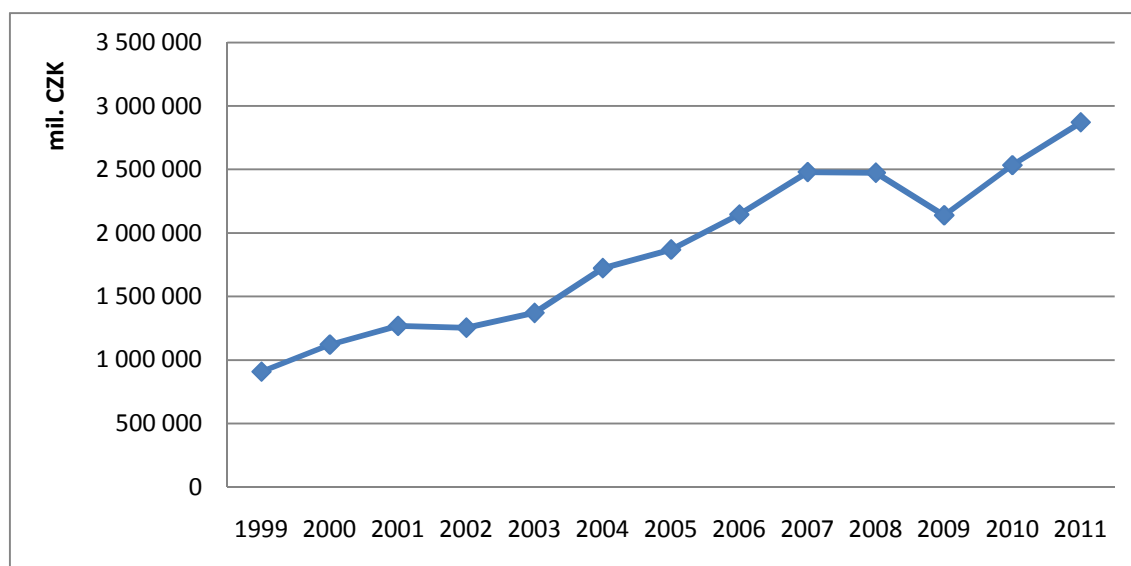
---

⁴⁸ **Ministerstvo průmyslu a obchodu.** Klíčové trhy a obory pro český export v prioritních zemích [online]. 11.5.2011 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <<http://www.mpo.cz/dokument87509.html>>

⁴⁹ **Český export.** Tomáš Stingl. Český export prožil rekordní rok [online]. 20. 3. 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <<http://ceskyexport.tyden.cz/clanek/cesky-export-prozil-rekordni-rok/>>

Zájmovými státy jsou Angola, Argentina, Austrálie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Etiopie, Chile, Ghana, Chorvatsko, Izrael, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada, Kolumbie, Maroko, Moldavsko, Nigérie, Norsko, Peru, Senegal, Singapur, Spojené arabské emiráty, Švýcarsko a Thajsko. Právě tyto země byly vybrány na základě makroekonomických kritérií a názorů podnikatelů a státní správy. Každá z prioritních zemí má připraven tzv. akční plán, charakterizující exportní příležitosti a chystané akce v daném teritoriu, a perspektivní obory pro vývoz obsahující seznam těchto oborů a SWOT analýzu příslušné ekonomiky. Seznam bude průběžně aktualizován v závislosti na dosažených obchodních výsledcích.⁵⁰

Graf č. 2: Vývoj českého exportu mezi lety 1999-2011 (v mil. CZK)

zdroj: ČSÚ

Mezi lety 1999 a 2011 český export konstantě rostl. Propad zaznamenal jen v roce 2009.

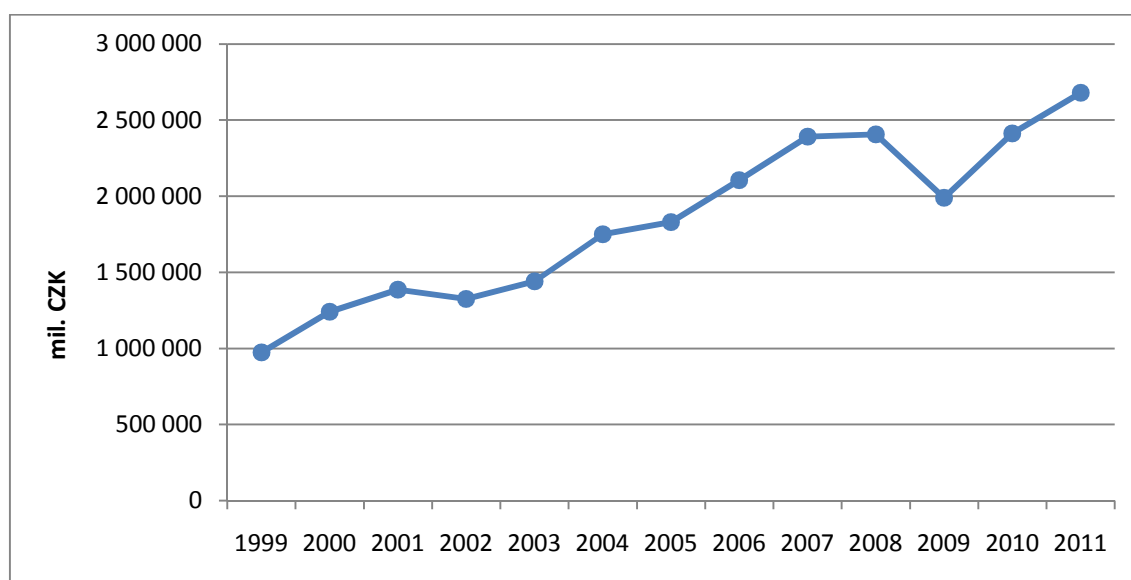
4.1.4 Import

Dovoz zboží do České republiky zahrnuje všechny hmotné statky včetně elektrické energie. V lednu tohoto roku se dovoz zvýšil o 6,3 %, což je o 13 mld. Kč. Za poslední rok vzrostl dovoz strojů a dopravních prostředků o 1,8 mld. Kč, silničních vozidel o 3,0

⁵⁰ **BusinessInfo.cz.** Prioritní země pro export [online]. 24.07.2009 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/statni-podpora-exportu/nove-prioritni-zeme-pro-export/1000485/53713/>>

mld. Kč, strojí a zařízení využívaných v průmyslu o 1,8 mld. Kč. Snížil se dovoz výpočetní techniky o 4,7 mld. Kč, o stejnou částku stoupl dovoz minerálních paliv. V roce 2011 vzrostl dovoz meziročně o 11% na 2677,9 mld. Kč. Největší nárůst dovozu za poslední rok zaznamenal dovoz ze zemí s vyspělou ekonomikou (o 186,2 mld. Kč, z toho 178,6 mld. Kč je ze zemí EU). Pokud jde o jednotlivé země, nejvíce se loni zvýšil dovoz z Rumunska, Turecka a Slovenska. Největší snížení bylo zaznamenáno v dovozu z Thajska.⁵¹

Graf č. 3: Vývoj českého importu mezi lety 1999-2011 (v mil. CZK)

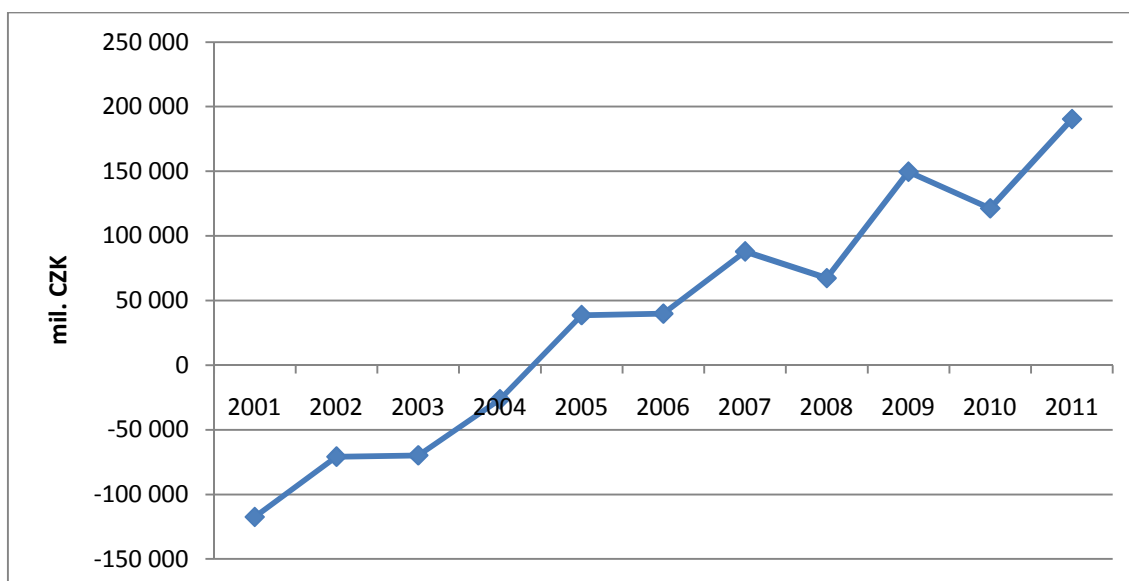

zdroj: ČSÚ

Stejně jako export, i český import měl v období od r. 1999 do 2011 rostoucí tendenci, kromě roku 2009.

⁵¹ **CzechTrade**. Analýzy zahraničního obchodu ČR [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/infoservis/analyzy-zo-cr/>>

Graf č. 4: Bilance zahraničního obchodu ČR 2001-11

zdroj: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu ČR má od roku 2005 aktivní saldo.

4.2 Zahraniční obchod Francie

Francie je na čtvrtém místě mezi největšími světovými obchodními velmocemi a na druhém místě pokud jde o export zemědělských produktů. Vlastní řadu zahraničních investic, ale také jich řadu přijímá. Je součástí mnoha fúzí, akvizic, a to jak v rámci Evropy, tak celosvětově, její HDP konstantně roste a udržuje si nízkou inflaci.

Francie si od roku 2003 drží záporné saldo, to znamená, že její import převyšuje export. Nejvíce je závislá na dovozu energetických surovin – ropy a zemního plynu. Ve vývozu dominují letadla a satelity. Airbusy jsou dováženy hlavně do Číny, Singapuru a Austrálie. Největším odběratelem satelitů je Rusko.

Po oživení, které nastalo ve francouzském zahraničním obchodě v roce 2010, přinesl rok 2011 zpomalení obchodní výměny Francie, která ale zůstává vyšší než v období před krizí. Úroveň exportu udržuje prodej zemědělsko-potravinářských výrobků a luxusního zboží. Prudký nárůst importu způsobilo zvýšení cen surovin. Zvýšení deficitu

v oblasti průmyslu pokračuje a obchodní deficit se prohloubil na -69,6 miliard eur (v roce 2010 to bylo -51,5 miliard).⁵²

4.2.1 Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie

V roce 2011 vzrostl export zemědělských a potravinářských produktů, hlavně pokud jde o export nápojů do Asie. Oproti roku 2010 se vývoz těchto výrobků zvýšil o 1,2 mld. eur. Prodej zemědělských produktů se zvýšil zejména u obilovin vyvážených do evropských zemí a Maghrebu, v souvislosti se zvýšením cen surovin.

Export výrobků s vysokou přidanou hodnotou nepoznamenala krize tolik jako ostatní skupiny zboží. Patří sem hlavně kabelky, zavazadla a parfémy (kosmetika), které zaznamenaly rekordní nárůst na +8,3 mld. eur z původních +7,6 mld. eur v roce 2010.

Prodej meziproduktů, zvláště hutnických a chemických výrobků je také dynamický. Navíc roste prodej zemědělských a průmyslových strojů, zvláště do Německa. Export airbusů oproti roku 2010 stagnuje. Jejich prodej do Asie a do Ameriky je vyrovnaný díky snížení prodeje do EU a do zemí Blízkého a Středního Východu.

V roce 2010 prodej automobilů těžil ze zavedení šrotovného ve většině velkých evropských zemí. V roce 2011 už nedosáhl hodnot, které měl před krizí, snížil se prodej do třetích zemí i do EU, s výjimkou Německa a Nizozemí. Po nepřetržitém růstu v posledních letech se snížil export farmaceutických produktů, a to i do Spojených států, kde si v posledních třech letech držel vysokou úroveň. Místní produkty jako koňak, šampaňské, víno a sýry se v roce 2011 prodaly za 9,9 mld. eur, a tvoří tak 4/5 světového exportu těchto produktů.

V roce 2011 vzrostl import zásob energie v souvislosti se zdražením ropy. Import automobilů z Německa a Španělska (automobily střední třídy) těžil z úvěrových sazeb a z nízké spotřeby. Francie nakupuje letadla z Německa a ze Spojených států. Nákup meziproduktů od evropských výrobců se nemění, hutnické produkty (+13,8%) a základní chemické produkty (+13,4%). Nárůst dovozu strojů a zařízení hlavně z Německa je silný, v souvislosti s podílem investic ve francouzských podnicích. V roce

---

⁵² **BusinessInfo.cz.** Francie: Zahraniční obchod země [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicni-obchod-zeme/6/1000421/>>

2011 je podporován nákup zemědělsko-potravinářských produktů, zvláště pak položek jako jsou ryby, maso, ovoce, zelenina a oleje. Přesto se u ryb, ovoce a zeleniny prohlubuje deficit. Narůstá nákup textilu, čímž se prohlubuje deficit na -12,2 mld. eur. Oproti tomu dovoz počítačů a elektroniky klesá, zejména dovoz televizorů, z důvodu poklesu cen. Celkově se deficit v této skupině výrobků v roce 2011 snížil na -14,8 mld. eur.⁵³

Tabulka č. 10: Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie – import (v milionech eur, podíl v %)

IMPORT				
Skupina zboží / rok	2010 v mil. eur	2011 v mil. eur	2010 v %	2011 v %
AZ - Zemědělské výrobky, lesopěstitelské, rybolovu a vodohospodářství	11 063	11 451	2,44	2,27
DE - Přírodní uhlovodíky, další výrobky těžebního průmyslu, elektřina	46 670	60 534	10,27	12,01
C1 - Zemědělsko-potravinářské výrobky	30 713	34 096	6,76	6,76
C2 - rafinované ropné produkty a koks	20 297	26 667	4,47	5,29
C3 -Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika	96 595	102 107	21,26	20,25
C4 - Přepravní materiál	70 480	75 311	15,51	14,94
<i>z toho: automobilový průmysl</i>	<i>42 914</i>	<i>46 829</i>	<i>9,45</i>	<i>9,29</i>
<i>letecký průmysl</i>	<i>23 885</i>	<i>24 809</i>	<i>5,26</i>	<i>4,92</i>
C5 - Ostatní průmyslové výrobky	178 496	193 944	39,29	38,47
<i>z toho: farmaceutika</i>	<i>23 177</i>	<i>23 702</i>	<i>5,10</i>	<i>4,70</i>
Celkem	454 314	504 110	100,00	100,00

zdroj: Le chiffre du commerce extérieur, vlastní výpočty

V dovozu jsou nejvýznamnější skupiny v tomto pořadí: C5 - Ostatní průmyslové výrobky, C3 -Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika a C4 - Přepravní materiál.

⁵³ **Le chiffre du commerce extérieur.** Département des statistiques et des études économiques. Le commerce extérieur de la France en 2011 : le bilan annuel [online]. 7. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z : <<http://lekiosque.finances.gouv.fr/Appchiffre/Etudes/Thematiques/A2011.pdf>>

Tabulka č. 11: Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie – export (v milionech eur, podíl v %)

EXPORT				
Skupina zboží / rok	2010 v mil. eur	2011 v mil. eur	2010 v %	2011 v %
AZ - Zemědělské výrobky, lesopěstitelské, rybolovu a vodohospodářství	13 332	16 002	3,45	3,83
DE - Přírodní uhlovodíky, další výrobky těžebního průmyslu, elektřina	8 761	11 684	2,27	2,80
C1 - Zemědělsko-potravinářské výrobky	36 345	40 931	9,40	9,81
C2 - rafinované ropné produkty a koks	10 202	13 117	2,64	3,14
C3 -Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika	76 345	81 651	19,75	19,56
C4 - Přepravní materiál	84 787	86 276	21,93	20,67
<i>z toho: automobilový průmysl</i>	<i>39 120</i>	<i>41 575</i>	<i>10,12</i>	<i>9,96</i>
<i>letecký průmysl</i>	<i>42 021</i>	<i>42 474</i>	<i>10,87</i>	<i>10,18</i>
C5 - Ostatní průmyslové výrobky	156 768	167 707	40,56	40,18
<i>z toho: farmaceutika</i>	<i>27 352</i>	<i>25 592</i>	<i>7,08</i>	<i>6,13</i>
Celkem	386 540	417 368	100,00	100,00

zdroj: Le chiffre du commerce extérieur, vlastní výpočty

V posledních letech Francie nejvíce vyvážela zboží ze skupin C5 - Ostatní průmyslové výrobky, C4 - Přepravní materiál a C3 -Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika.

4.2.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu Francie

Zahraničními obchodními partnery Francie jsou jak členové Evropské Unie, tak třetí země. Z evropských zemí dominují Německo a Itálie, ve světě je to Asie, Amerika, Afrika a Blízký východ s kým Francie obchoduje nejvíce. V posledních letech vzrostla obchodní výměna hlavně s Asií, v čele s Čínou, a Ruskem.

V roce 2010 vzrostl vývoz do asijských zemí o 29,4 %, dovoz o 22,5 %. Nárůst exportu do Ruska byl v roce 2010 23,6 % a importu 30,7 %.

V roce 2011 se snížil vývoz jak do států Evropské unie, tak do třetích zemí. V Porýní si export zachoval vyšší úroveň. Co se týče třetích zemí, vývoz je podporován v Evropě, která ale není součástí Unie (Švýcarsko, Rusko). Polovina jich směřuje do Asie, tento export si zachovává stálé tempo hlavně díky prodeji letadel a vín do Číny. Vývoz do Spojených států klesá, zejména v souvislosti s hodnotou eura. Stejná situace je i

v případě vývozu do afrických zemí, v tomto případě je ale způsobeno snížení vývozu politickými událostmi, které se odehrály začátkem roku. Export se snížil i do zemí Blízkého a Středního Východu.

Import zůstává silný ze Spojených států i ze třetích zemí. Dovoz z Německa se zvýšil díky automobilům a výrobkům chemického průmyslu. Ze třetích zemí došlo k nárůstu u zemí dovážejících ropu (nečlenské státy Evropy a Blízký Východ). Snížil se dovoz z Afriky následkem zastavení přísunu energetických zásob (Libye). Import ze Spojených států vzrostl díky koupi boeingů, z Asie klesl.

V roce 2011 klesl prodej do Spojených států. Export do Německa, tažený automobilovým průmyslem (automobily a vybavení), meziprodukty a výrobními stroji, je stále na vysoké úrovni. Dále je v tomto roce export orientován na Itálii, Nizozemí, Velkou Británii a Španělsko. Je podporován export do nečlenských států Evropy, hlavně do Ruska a Švýcarska. Obchod se Švýcarskem vzrůstá (v obou směrech) díky exportu uměleckých předmětů a klenotů. Export do Asie se snížil (z +29,8 % na +14,3 %) hlavně kvůli snížení dodávek letadel, dále došlo ke snížení u farmaceutických výrobků a elektronických komponentů. Vývoz do Číny poklesl, ale udržuje se prodejem letadel, vín a chemických výrobků. Export do Japonska se snížil z +23,6% na +10,5% vlivem tsunami, která postihla Japonsko v březnu, a ovlivnila tak prodej oblečení, zavazadel a automobilů. Celkový export do Japonska v roce 2011 představovaly hlavně chemické produkty a letadla. Obchod se Spojenými státy americkými ovlivnily rozdíly kurzů měn. V první polovině roku 2011 byla hodnota eura doprovázena stabilním prodejem, následovalo srovnání v míře snížení hodnoty měny. Prodej do Spojených států se snížil z +12,7% na +5,8%. Rovněž se snížil export do afrických zemí (ze +14,3% na 5,8%). Jedná se hlavně o Severní Afriku (Libye, Egypt a Tunisko) v souvislosti s občanskou válkou. Export zemědělských produktů do afrických zemí je v roce 2011, zejména do Alžíru, velmi dynamický, a to co se týče objemu i ceny. Je podporován prodej letadel do Jižní Afriky. Vývoz do Blízkého a Středního Východu poklesl z +8,9% na -3,4% kvůli snížení dodávek letadel do Saudské Arábie. Prodej je zaměřen na Libanon (ropné produkty) a Irák (turbíny na plyn pro elektrárny). Dovoz ze zemí produkujících ropu se snížil, a to jak ze států Evropské Unie, tak ze třetích zemí. Vzrostl dovoz automobilů a chemických produktů z Německa. Oboustranný deficit s Německem, který je druhý největší po deficitu s Čínou, se oproti roku 2010 zvětšil z -15,9 mld. eur na -16,5 mld. eur. Zvýšil se import od hlavních francouzských dodavatelů, zejména Belgie, Nizozemí

a Itálie (automobily a výrobní stroje). Deficit s novými členy EU pokračuje, a dokonce se zvýšil z -5,3 mld. eur na -6,0 mld. eur.

Pokud jde o třetí země, zvýšil se import ze zemí zpracovávajících ropu, zvláště z evropských nečlenských zemí a Blízkého a Středního východu. Snížil se dovoz z Asie (z +22,6% na 9,6%), a to z Číny, Indie, Japonska a Tchaj-wanu (elektronické komponenty a počítače). Snížení dovozu z Číny, která je po Německu druhým největším dovozcem do Francie, se týká především elektroniky, počítačů a oblečení, na jehož produkci je Čína také hodně zaměřena. Snížení dovozu z Japonska zahrnuje dovoz elektronických komponentů, naopak mírné zvýšení zaznamenal dovoz automobilů.⁵⁴

Tabulka č. 12: Teritoriální struktura francouzského dovozu – import (v mil. eur, podíl v %)

IMPORT				
Skupina zemí / rok	2010 v mil. eur	2011 v mil. eur	2010 v %	2011 v %
Evropská unie	269 426	293 824	58,83	57,86
<i>z toho: EU 15</i>	<i>244 889</i>	<i>266 520</i>	<i>53,47</i>	<i>52,48</i>
<i>Německo</i>	<i>79 150</i>	<i>86 249</i>	<i>17,28</i>	<i>16,98</i>
<i>Itálie</i>	<i>34 768</i>	<i>36 990</i>	<i>7,59</i>	<i>7,28</i>
<i>nové členské státy</i>	<i>24 538</i>	<i>27 304</i>	<i>5,36</i>	<i>5,38</i>
Třetí země	188 543	214 020	41,17	42,14
Evropa kromě EU	39 780	48 288	8,69	9,51
<i>z toho: Rusko</i>	<i>12 266</i>	<i>13 946</i>	<i>2,68</i>	<i>2,75</i>
Amerika	37 890	41 399	8,27	8,15
<i>z toho: USA</i>	<i>26 731</i>	<i>28 510</i>	<i>5,84</i>	<i>5,61</i>
Asie	71 334	77 801	15,58	15,32
<i>z toho: Čína</i>	<i>37 471</i>	<i>40 658</i>	<i>8,18</i>	<i>8,01</i>
Afrika	23 691	26 671	5,17	5,25
Blízký a Střední Východ	8 184	11 571	1,79	2,28
Celkem	457 969	507 844	100,00	100,00

zdroj: Le Chiffre du commerce extérieur, vlastní výpočty

⁵⁴ **Le chiffre du commerce extérieur.** Département des statistiques et des études économiques. Le commerce extérieur de la France en 2011 : le bilan annuel [online]. 7. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z : <<http://lekiosque.finances.gouv.fr/Appchiffre/Etudes/Thematiques/A2011.pdf>>

Francie nejvíce dováží ze zemí EU. Ze třetích zemí se nejvíce na dovozu podílejí asijské země.

Tabulka č. 13: Teritoriální struktura francouzského vývozu – export (v mil. eur, podíl v %)

EXPORT				
Skupina zemí / rok	2010 v mil. eur	2011 v mil. eur	2010 v %	2011 v %
Evropská unie	238 899	256 882	61,30	61,03
<i>z toho: EU 15</i>	<i>219 631</i>	<i>235 623</i>	<i>56,36</i>	<i>55,98</i>
<i>Německo</i>	<i>63 236</i>	<i>69 737</i>	<i>16,23</i>	<i>16,57</i>
<i>Itálie</i>	<i>31 551</i>	<i>34 475</i>	<i>8,10</i>	<i>8,19</i>
<i>nové členské státy</i>	<i>19 268</i>	<i>21 259</i>	<i>4,94</i>	<i>5,05</i>
Třetí země	150 826	164 052	38,70	38,97
Evropa kromě EU	28 357	32 346	7,28	7,68
<i>z toho: Rusko</i>	<i>6 297</i>	<i>7 467</i>	<i>1,62</i>	<i>1,77</i>
Amerika	35 430	37 355	9,09	8,87
<i>z toho: USA</i>	<i>22 163</i>	<i>23 441</i>	<i>5,69</i>	<i>5,57</i>
Asie	43 139	49 288	11,07	11,71
<i>z toho: Čína</i>	<i>10 998</i>	<i>13 494</i>	<i>2,82</i>	<i>3,21</i>
Afrika	26 613	28 152	6,83	6,69
Blízký a Střední Východ	14 952	14 449	3,84	3,43
Celkem	389 725	420 934	100,00	100,00

zdroj: Le Chiffre du commerce extérieur, vlastní výpočty

Francie v obou směrech více obchoduje s EU než se třetími zeměmi. Z EU je to hlavně skupina EU 15 a Německo, ze třetích zemí jsou to asijské a americké země.

Tabulka č. 14: Hlavní obchodní partneři Francie - import 2010 (v mld. eur)

Země	mld. EUR	podíl v %
Německo	79,1	21,9
Čína (1)	37,4	10,4
Belgie	35,9	10,0
Itálie	34,8	9,6
Španělsko	28,3	7,8
Spojené státy	26,7	7,4
Spojené království	19,8	5,5
Holandsko	19,3	5,3
Rusko	12,2	3,4
Švýcarsko	10,9	3,0
Japonsko	8,9	2,5
Polsko	7,0	1,9
Irsko	5,9	1,6
Švédsko	5,7	1,6
Turecko	5,4	1,5
Česká republika	5,0	1,4
Norsko	4,9	1,4
Libye	4,8	1,3
Rakousko	4,5	1,2
Portugalsko	4,3	1,2
Celkem	360,8	100,0

(1): nezahrnuje Hong-Kong

zdroj: INSEE, vlastní výpočty

Hlavními obchodními partnery Francie, pokud jde o import, byli v roce 2010 Německo, Čína a Belgie.

Tabulka č. 15: Hlavní obchodní partneři Francie – export 2010 (v mld. eur)

země	mld. EUR	podíl v %
Německo	62,9	21,3
Itálie	31,5	10,7
Belgie	29,2	9,9
Španělsko	29,0	9,8
Spojené království	26,2	8,9
Spojené státy	22,1	7,5
Holandsko	16,2	5,5
Švýcarsko	11,3	3,8
Čína (1)	11,0	3,7
Rusko	6,3	2,1
Turecko	6,3	2,1
Polsko	6,0	2,0
Japonsko	5,9	2,0
Alžírsko	5,2	1,8
Švédsko	5,1	1,7
Singapur	5,0	1,7
Hong-Kong	4,2	1,4
Portugalsko	4,2	1,4
Maroko	4,0	1,4
Saudská Arábie	3,9	1,3
Celkem	295,5	100,0

(1): nezahrnuje Hong-Kong

zdroj: INSEE, vlastní výpočty

Hlavními obchodními partnery Francie, pokud jde o export, byli v roce 2010 Německo, Itálie a Belgie. Z mimoevropských jsou nejvýznamnější Spojené Státy. Novější údaje o hlavních obchodních partnerech (z roku 2011) INSEE neposkytuje.

4.2.3 Export

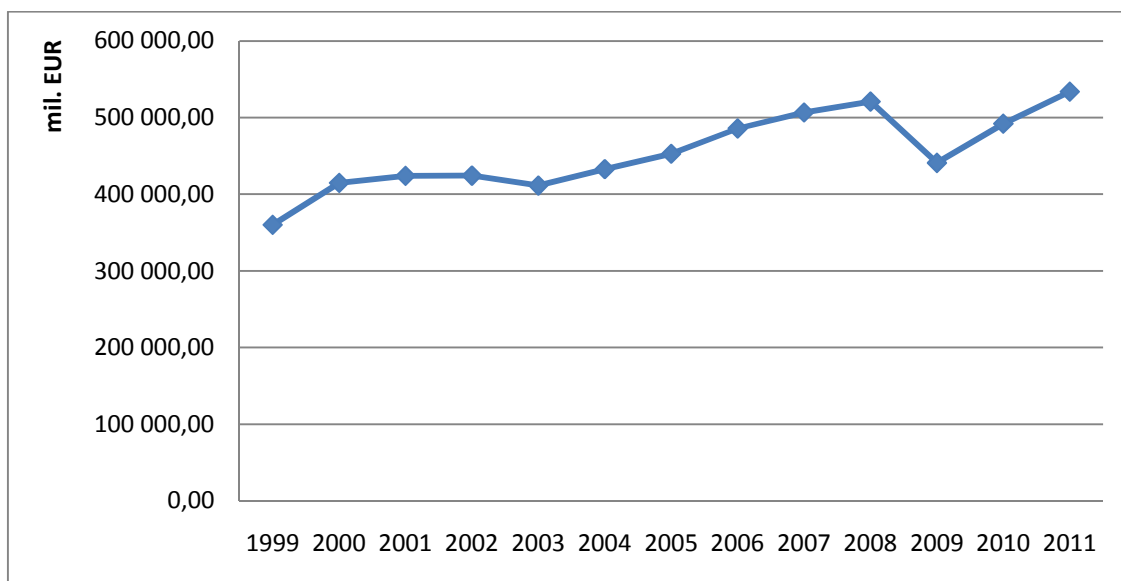
Francie je na pátém místě v žebříčku světových exportních velmocí a na druhém místě v rámci eurozóny. Přesto se její podíl na celosvětovém exportu v roce 2010 snížil na 3,8 %. Export Francie je dlouhodobě zaměřen na členy Evropské Unie, hlavně na Německo, se kterým bývá často srovnávána, a Itálii. Z třetích zemí dominují asijské země v čele s Čínou a Ruskem, Amerika, Afrika a Blízký Východ. Obecně vývoz v posledních letech klesá, a to od zavedení pětatřicetihodinové pracovní doby (r. 1998). Problémem francouzského vývozu je i neschopnost se po krizi zaměřit na nové potencionální

obchodní partnery, resp. nově rostoucí trhy rozvíjejících se zemí. V tomto ohledu má Německo převahu.

Hlavními vývozními produkty jsou letadla (Airbus), chemické výrobky, kovy, elektrická zařízení, elektronika, automobily, zemědělské produkty (víno, cereálie), kosmetické a farmaceutické výrobky.⁵⁵

V roce 2011 dominuje v exportu zemědělství a potravinářství v čele s obilovinami a nápoji. Prodej výrobků s vysokou přidanou hodnotou (kabelky, parfémy, kosmetika) se rovněž rapidně zvýšil. Růst exportu výrobků určených k dalšímu zpracování (chemie, metalurgie) je vázán na ceny ropy a průmyslových surovin. Dodávky leteckého zboží a automobilů se oproti roku 2010 snížily, stejně jako prodej farmaceutik.⁵⁶

Graf č. 5: Vývoj francouzského exportu mezi lety 1999-2011 (v mil. EUR)

zdroj: Eurostat

⁵⁵ **BusinessInfo.cz.** Francie: Zahraniční obchod země [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicni-obchod-zeme/6/1000421/>>

⁵⁶ **Le chiffre du commerce extérieur.** Département des statistiques et des études économiques. Le commerce extérieur de la France en 2011 : le bilan annuel [online]. 7. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z : <<http://lekiosque.finances.gouv.fr/Appchiffre/Etudes/Thematiques/A2011.pdf>>

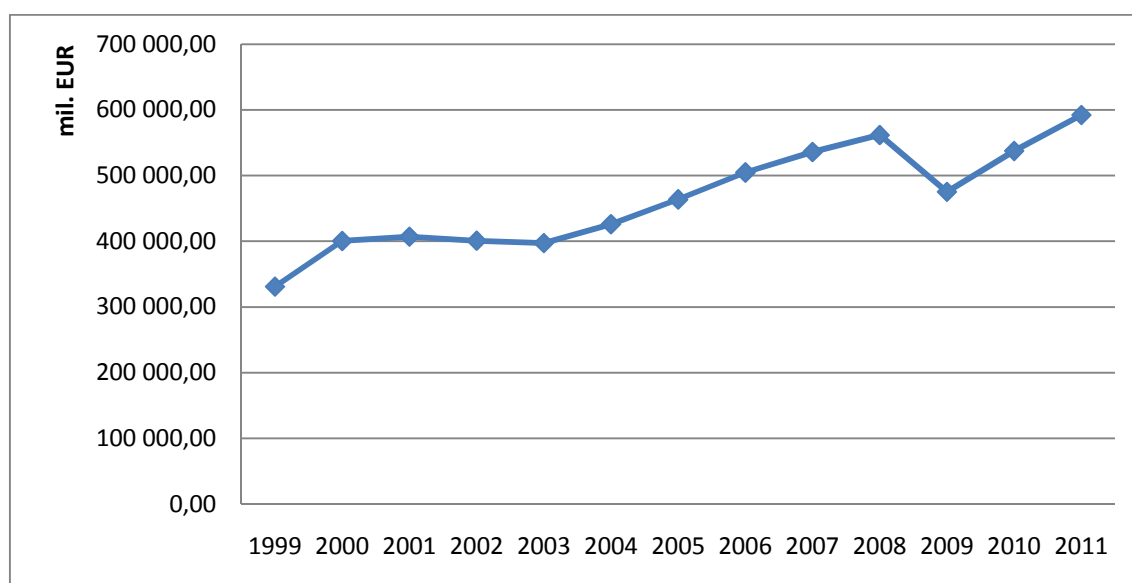
Vývoj francouzského exportu mezi lety 1999-2011 konstantně rostl kromě let 2003 a 2009.

4.2.4 Import

Import je zaměřen především na energetické suroviny a meziprodukty jako kovové a chemické výrobky.

V roce 2011 se i nadále rychle zvyšuje díky růstu energetických zásob. Nárůst dovozu automobilů trvá od velkého zvýšení v roce 2010 související se zavedením šrotovného. Růst dovozu mechanických zařízení se ustálil v souvislosti s dynamikou investic ve Francii. Na druhou stranu nákup výpočetní techniky a elektroniky, který obvykle přispívá k prohloubení deficitu, deficit nezaznamenal.⁵⁷

Graf č. 6: Vývoj francouzského importu mezi lety 1999-2011 (v mil. EUR)

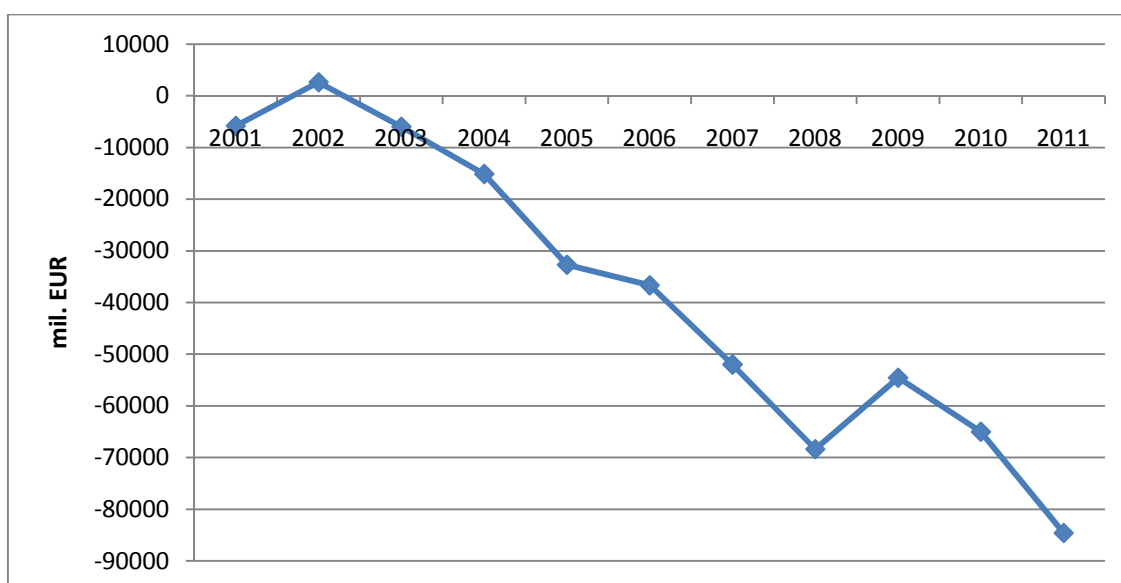
zdroj: Eurostat

Vývoj francouzského importu mezi lety 1999-2011 od roku 1999 do 2000 rostl, potom stagnoval až do r. 2003. Následoval konstantní růst s jediným poklesem v roce 2009.

⁵⁷ **Le chiffre du commerce extérieur.** Département des statistiques et des études économiques. Le commerce extérieur de la France en 2011 : le bilan annuel [online]. 7. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z : <<http://lekiosque.finances.gouv.fr/Appchiffre/Etudes/Thematiques/A2011.pdf>>

Graf č. 7: Bilance zahraničního obchodu Francie 2001-11

zdroj: Eurostat

Saldo bilance zahraničního obchodu Francie 2001-11 je kromě roku 2002 záporné.

4.2.5 Podíl exportu na HDP – ukazatel otevřenosti ekonomiky

Česká ekonomika je jednou z nejvíce otevřených ekonomik v rámci Evropy i celosvětově. Už od poloviny devadesátých let, kdy byl liberalizován zahraniční obchod, otevřenost ekonomiky dynamicky roste. Nastaly změny jak ve zbožíové, tak v teritoriální struktuře zahraničního obchodu ČR, a spolu s procesem transformace také přeorientování spolupráce na západní vyspělé země. Závislost české ekonomiky na exportu je stále vyšší (v současnosti až kolem 80%). Francie má mnohem nižší podíl exportu na HDP, a tedy je její ekonomika méně otevřená, než česká.

Tabulka č. 16: Podíl exportu na HDP ČR a Francie v letech 2001, 2004 a 2011 (v %)

Rok	2001	2004	2011
Czech Republic	62,6	63,0	74,9
France	28,4	26,1	26,7

zdroj: Eurostat

Z tabulky je viditelný rozdíl mezi otevřeností francouzské a české ekonomiky. Zatímco podíl exportu na HDP ČR se pohybuje v roce 2011 kolem 75 %, ve Francii je to pouze 26,7 %.

4.2.6 Vzájemný zahraniční obchod

Francie je jedním z hlavních obchodních partnerů České republiky. Od roku 1993 zaznamenal vzájemný obchod největší rozvoj v rámci velkých států Evropské Unie. Celkově je Francie na čtvrtém místě v podílu na našem zahraničním obchodě v rámci států obchodujících s Českou republikou. Pokles na straně dovozu i vývozu nastal v roce 2009 v důsledku ekonomické krize. Vývoz tehdy klesl o 9,4%, dovoz až o 21,96%. Francie je po Německu, Polsku, Slovensku, Nizozemsku a Rusku šestým největším dodavatelem pro Českou Republiku.⁵⁸

Český vývoz do Francie se týká hlavně technických odvětví a odvětví, při kterých je nutno vynaložit velké množství práce člověka. V této oblasti chybí Francii patřičné výrobní kapacity, protože mladá generace nemá dostatečný zájem o technické vzdělání. Vyvážíme do Francie např. spotřební předměty a výrobky z oblasti automobilového a kovoobráběcího průmyslu. Největší nárůst exportu byl zaznamenán v odvětvích, jako je automobilový a letecký průmysl, energetika, informatika a biotechnologie. Hlavními exportními produkty jsou mimo jiné stroje a dopravní prostředky, průmyslové spotřební zboží, potraviny a živá zvířata atd. Naopak z Francie dovážíme např. stroje a dopravní zařízení, přístroje a spotřebiče a farmaceutické výrobky. Z regionálního hlediska jsou pro ČR perspektivní Lyon a Toulouse, a to zejména díky podobné skladbě průmyslu

Francouzskými podniky, které mají své zastoupení v České republice, jsou: z oblasti potravinářského průmyslu Danone, Bongrain, SDA, Générale Sucrière; z oblasti zpracování kovů Pechiney, Metaco, Schneider Electric; z oblasti stavebnictví Lafarge, J. Lefébvre, Imetal, St.-Gobain, Colas, Dumez-CTM, Vinci; z oblasti strojů a dopravních zařízení Poclairn Hydraulics, Leroy Sommer, Renault V.I.; z oblasti služeb Eurest, Sodexo, Générale des Eaux, J.C. Decaux; z finančního sektoru BNP Paribas a Société Générale.

Nejvýznamnějšími francouzskými přímými investicemi v ČR jsou od společností PSA Peugeot – Citroën (TPCA Kolín), Schneider Electric Písek, Société Générale (Komerční banka), Vinci (stavebnictví), Veolia Water (vodovody a kanalizace), Sodexo (veřejné stravování), Alstom (dopravní prostředky), Danone (potravinářství) a další.

---

⁵⁸ **Francie v České republice.** Česko-francouzské obchodní vztahy [online]. c2009 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <<http://www.france.cz/Cesko-francouzske-obchodni-vztahy>>

Oporou českých exportérů v Paříži je od roku 2000 agentura CzechTrade. Soustřeďuje se na poradenství a asistenci českým exportérům. Dále je ČR zastoupena příspěvkovou organizací České centrum a agenturou CzechInvest.⁵⁹

Tabulka č. 17: Dovoz do ČR z Francie - věcná struktura - roky 2001, 2004, 2011

Skupina zboží	2001	2004	2011
Potraviny a živá zvířata	2,42	2,42	2,42
Nápoje a tabák	0,61	0,61	0,61
Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	1,16	1,16	1,16
Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	0,46	0,46	0,46
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,03	0,03	0,03
Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	15,91	15,91	15,91
Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	17,30	17,30	17,30
Stroje a dopravní prostředky	54,99	54,99	54,99
Průmyslové spotřební zboží	7,13	7,13	7,13

zdroj: ČSÚ

V dovozu do ČR z Francie byly v letech 2001, 2004, 2011 nejvíce zastoupené skupiny zboží: Stroje a dopravní prostředky Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.

Tabulka č. 18: Vývoz z ČR do Francie - věcná struktura - roky 2001, 2004, 2011

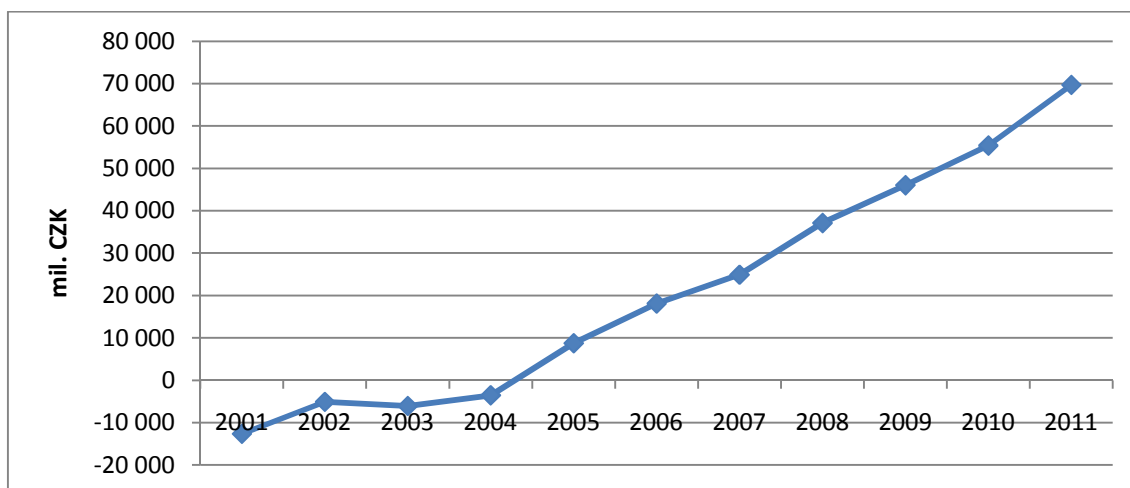
Skupina zboží	2001	2004	2011
Potraviny a živá zvířata	1,04	1,07	1,07
Nápoje a tabák	0,07	0,08	0,08
Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	1,85	1,19	1,19
Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	0,19	0,21	0,21
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,01	0,01	0,01
Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	4,05	3,30	3,30
Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	19,97	18,91	18,91
Stroje a dopravní prostředky	63,46	66,87	66,87
Průmyslové spotřební zboží	9,35	8,37	8,37

⁵⁹ **BusinessInfo.cz.** Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. Francie - zahraniční obchod s ČR 2010 -zbožová struktura (v tisících) [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>

zdroj: ČSÚ

Ve vývozu z ČR do Francie po celé období dominují skupiny Stroje a dopravní prostředky a Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu.

Graf č. 8: Vývoj bilance vzájemného zahraničního obchodu mezi ČR a Francií (2001-11)

zdroj: ČSÚ

Bilance vzájemného zahraničního obchodu má od roku 2004 aktivní saldo.

4.2.7 Odlišnosti mezi českým a francouzským zahraničním obchodem

Z hlediska zemí

U obou zemí dominuje jako nejdůležitější zahraničně-obchodní partner Německo, které s oběma sousedí. Liší se v dalším pořadí, u ČR jsou to další sousedi – Slovensko a Polsko, poté samotná Francie, kdežto Francie dále spolupracuje nejvíce s Itálií. Český export se loni zvýšil, hlavně do zemí EU, francouzský se naopak snížil. Pokud jde o asijské země, u ČR vzrostl export nejvíce do Jižní Korey, Ruska, Ukrajiny a Číny, u francouzského exportu převládá jen Čína a Rusko, případně Japonsko. ČR se tolik nezaměřuje na nečlenské státy Evropy jako Francie. Francie také více obchoduje s USA a Blízkým východem.

Z hlediska zboží

Zatímco český export i import v posledních letech roste, francouzský export klesá a saldo je záporné. ČR je zaměřena na výrobu strojů a dopravních prostředků, u Francie jsou to letadla (Airbus) a satelity. Francie má vysoké zastoupení na světovém exportu zemědělských produktů a je proslulá místními produkty, jako jsou kvalitní vína, sýry a koňak. U obou států roste dovoz ropy. Francie se také více zaměřuje na výrobky s vysokou přidanou hodnotou, jako jsou kabelky a kosmetika. Přesto že textilní průmysl má vybudovanou silnou tradici, u obou zemí v současnosti převládá dovoz textilu z Číny.

4.2.8 Bariéry vzájemného obchodu

Pokud chce český podnikatel vstoupit na francouzský trh, musí počítat se značnou konkurencí. Překážkami jsou dlouhá osobní jednání, složitá administrativa i ochránářské prvky. Od vstupu České republiky do EU se zjednodušily dovozní podmínky. Národní administrativy jednotlivých členských států musí dodržovat čtyři základní svobody pohybu (zboží, služeb, pracovních sil a kapitálu). Byly zrušeny celní kontroly pohybu zboží v rámci EU, a tedy i veškerá cla a poplatky. Pro vnitrouijní obchod se vyplňují pouze výkazy INTRASTAT, za účelem získání statistických dat.

Nedovolenými překážkami zboží jsou podle legislativy EU: cla, kvóty (kvantitativní omezení), státní obchodní monopoly, státní podpora domácímu podnikání a diskriminace veřejných zakázek. Kromě těchto překážek zabraňují volnému pohybu zboží mezi členskými státy i rozdíly v předpisech jednotlivých států týkající se technických parametrů zboží a různých certifikátů.

Výrobci musí pozorovat vlastnosti produktů, které uvedli na trh a kontrolovat jejich bezpečnost, vlastnit dokumenty, ve kterých je doložen původ výrobků a v případě zjištění nebezpečí výrobku pro spotřebitele tuto informaci okamžitě oznámit příslušnému dozorovému orgánu.

Francouzské organizace nejsou diskriminační vůči českým exportérům, avšak existují dobrovolné testy vyvážených výrobků podle francouzských norem, které jsou ale časově velmi náročné. Zónami volného obchodu ve Francii jsou přístav Verdon v Bordeaux a Guyane.

Francouzský trh, přesto že podléhá pravidlům EU, má určitá vlastní specifika. Existují jisté problémy, které by mohly mít vliv na vzájemný zahraniční obchod. Patří mezi ně například nižší cenová hladina oproti Německu, dále jsou to zvyky a tradice, které se vážou ke spotřebním výrobkům (zejména u potravinářských výrobků) a kvůli tomu je nutná znalost těchto tradic. Mimo jiné je tu i jazyková bariéra a nedostatek odborných (technických) slovníků pro českého výrobce. Dále je pro české podnikatele žádoucí znalost problematiky ochrany duševního vlastnictví (Zákoník soukromého vlastnictví), průmyslového vlastnictví (značky, patenty, know-how, jména domén) a obvyklých platebních podmínek.⁶⁰

4.2.9 Zahraniční obchod EU s třetími zeměmi

Jednou z nejstarších politik Společenství je společná obchodní politika, která vznikla už v roce 1968 současně se vznikem celní unie. Od té doby je každá členská země z určité části závislá na rozhodnutí společenství a nemůže s třetími státy obchodovat sama za sebe. Pravidla týkající se společné obchodní politiky jsou sepsána ve Smlouvě o založení ES. Jednotlivá opatření navrhuje Evropská komise, odsouhlasit je musí Rada. Lisabonská smlouva tato obchodně-politická ustanovení přesunula a dále upravila. Současně dává větší pravomoci při rozhodování Evropskému parlamentu.

Mezi nástroje společné obchodní politiky EU patří cla, kvóty, exportní omezení, antidumpingová opatření, protisubvenční a ochranná opatření, nařízení o obchodních bariérách nebo opatření na dovoz a vývoz výrobků do a z EU.

Obchodní vztahy se třetími zeměmi dělíme podle počtu zúčastněných stran na mnohostranné a bilaterální. Mnohostranné řeší WTO nebo OECD. EU při obchodování upřednostňuje země, se kterými má určitou historickou spojitost (např. bývalé kolonie), které jsou geograficky blízko nebo ty, ve kterých má zájem udržet politickou stabilitu. Při takovémto obchodování s nečlenskými státy vznikají celní dohody, zóny volného obchodu, atd. (např. s ESVO). V současné době se jedná o uzavření dohod s Indií, Koreou, se zeměmi kolem Perského zálivu a jihovýchodem Asie – sdružením ASEAN.

---

⁶⁰**Businessinfo.cz.** Francie: Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu [online]. c1997-2011 [cit. 2004-03-12]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozi-na/8/1000421/>>

Se zeměmi v oblasti Afriky, Karibiku a Tichého oceánu uzavírá EU dohody o hospodářské spolupráci.⁶¹

4.3 Vývojové trendy zahraničního obchodu České republiky s Francií

4.3.1 Vývoj obchodních vztahů

Francie je pro Českou republiku významným obchodním partnerem. Od vzniku České republiky do počátku ekonomické krize se česko-francouzské obchodní vztahy značně rozvinuly. V roce 1989 byla Francie až na 14. místě v žebříčku nejdůležitějších obchodních partnerů ČR, v roce 2011 už obsadila místo šesté. Od počátku devadesátých let se zvyšovala francouzsko-česká obchodní výměna. Vývoj obchodních vztahů s Francií od roku 1993 byl nejrychlejší v rámci obchodních vztahů s velkými státy EU. Česká republika na počátku jakožto země s nízkými výrobními náklady byla lákadlem pro řadu zahraničních investorů. Nárůst českého vývozu nastal po vstupu České republiky do EU, a to o 23% (dovoz vzrostl o 17%). V roce 2005 bylo na straně ČR aktivní saldo, tzn., že země víc vyvážela, než dovážela. Přesto ze států, které přistoupily v roce 2004, zaujímal ČR ještě v roce 2008 až druhé místo v rámci obchodní spolupráce s Francií, a to po Polsku. Pokud jde o export z Česka, Francie v roce 2005 nakupovala české zboží jako pátý největší odběratel (před ní bylo například Rakousko nebo Polsko, za ní Velká Británie a Itálie). V té době vzájemná obchodní výměna překročila hodnotu 6 miliard eur. I v dalších letech zůstává vývoj pozitivní. V roce 2006 byla Francie už na čtvrtém místě mezi odběrateli zboží z České republiky, a to po Německu, Slovensku a Polsku. V importu do ČR je Francie současně na šestém místě po Německu, Polsku, Slovensku, Nizozemsku a Rusku.

V roce 2008 byla Francie na sedmém místě mezi nejvýznamnějšími dodavateli do ČR (před ní bylo Německo, Čína, Rusko, Polsko, Slovensko, Itálie). Současně se Francie stala čtvrtým nejdůležitějším odběratelem českého zboží (5,35 % českého exportu) po Německu, Slovensku a Polsku. Import Francie z České republiky dosáhl v roce 2008 4,7 mld. eur (cca 117,5 mld. Kč). Jednalo se hlavně o automobily, jejich vybavení, výpočetní techniku a počítače. Export do ČR činil v témže roce 3,3 mld. eur (82,5 mld.

---

⁶¹ Euroskop.cz. Mgr. Vítězslava Fričová (Senát). Obchodní politika [online]. c2005-12 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/680/sekce/obchodni-politika/>>

Kč), přičemž to byly opět hlavně automobily s jejich komponenty, farmaceutické produkty, hutnické produkty a elektrické vybavení.

V roce 2009 ovlivnila ekonomická krize i česko-francouzské obchodní vztahy. Obrat vzájemného obchodu dosáhl pouhých 85% obratu předchozího roku. Vývoz klesl o 9,4%, dovoz až o 21,96 %.

V roce 2010 opět nastupuje oživení ekonomik a rostoucí obchodní výměna. Obrat vzájemného obchodu se zvýšil na 112,44 % oproti krizovému roku 2009. Vývoz vzrostl o 15,4%, dovoz o 7,7 %.

Dynamika vzájemného obchodu rostla i v roce 2011, v jeho první polovině měla o 25% větší hodnotu než v první polovině roku 2010. Vzrostl hlavně obchod s dopravními prostředky, strojírenskými a elektronickými produkty.

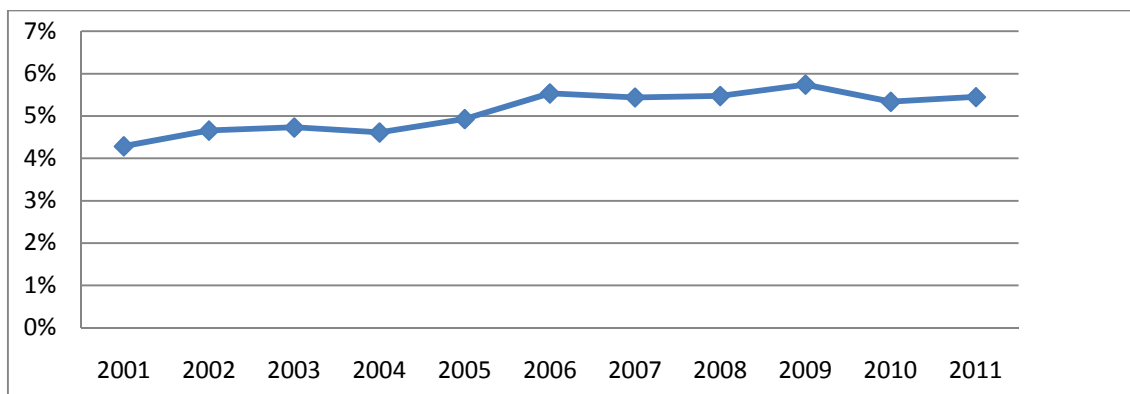
České hospodářství je pro Francii atraktivní hlavně z důvodu konkurenceschopnosti a poptávky vnitřního trhu, ale i vývoz strojů, výrobků a schopnost technologické spolupráce na mezinárodní úrovni. Nejdůležitější obory pro český export do Francie jsou ty, kde je potřeba velké množství lidské práce a technických znalostí. Jedná se především o export spotřebních předmětů, automobilový průmysl a kovoobráběcí průmysl. Právě v těchto oborech Francie nedisponuje dostatečnými výrobními kapacitami. Roste vývoz v oborech, jako jsou automobilový průmysl, letecký průmysl a energetika. Hlavními komoditami vyváženými z Česka do Francie jsou stroje a dopravní prostředky, průmyslové spotřební zboží, chemikálie, potraviny a živá zvířata. V dovozu z Francie do ČR dominují stroje a dopravní zařízení, přístroje, spotřebiče, farmaceutika a průmyslové spotřební zboží. Vzdělává počet našich podniků a našich přímých zahraničních investic ve Francii, jejichž objem v roce 2009 dosáhl 979 milionů.

Francouzské podniky jsou u nás situovány především ve Středočeském kraji a v hlavním městě. Nejvíce je zastoupena průmyslová výroba, dále komerční aktivity a finančnictví (banky), ale i farmaceutický průmysl. Francie disponuje velkým objemem přímých zahraničních investic u nás, přičemž v roce 2009 obsadila v žebříčku

zahraničních investorů v ČR první místo, v roce 2010 sedmé. V automobilovém průmyslu jsou hodně zastoupeny křížové investice.⁶²

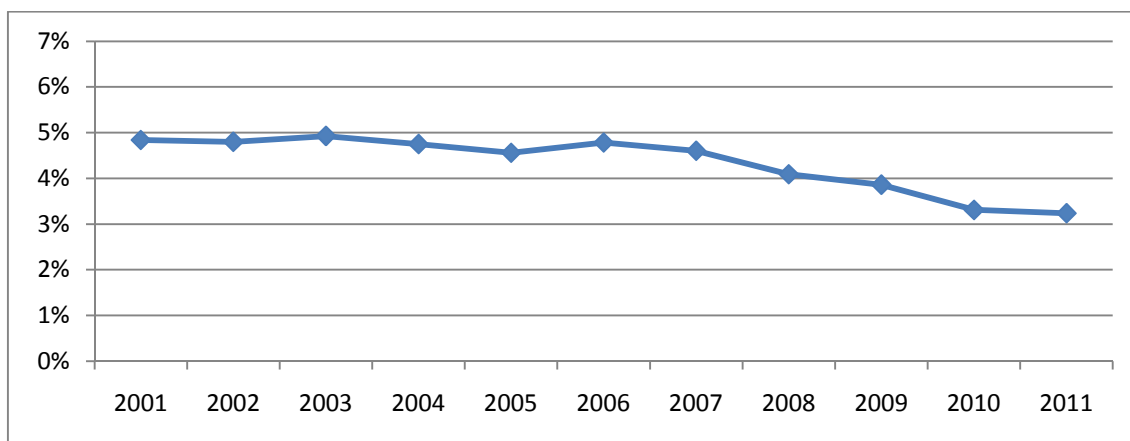
Graf. č. 9: Změna podílu Francie na českém exportu mezi lety 2001-11 (v %)

zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Podíl Francie na českém exportu se pohyboval mezi lety 2001-11 mezi 4-6%. Více se podílí Německo (kolem 30%), Slovensko (kolem 8%) a Polsko (kolem 6%).

Graf č. 10: Změna podílu Francie na českém importu mezi lety 2001-11 (v %)

zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

⁶² **BusinessInfo.cz.** Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. Francie - zahraniční obchod s ČR 2010 -zbožová struktura (v tisících) [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>

Podíl Francie na českém importu měl mezi lety 2001-11 klesající tendenci (z 5 na 3%). Na importu se opět více podílí Německo (současně kolem 25 %), ale i Čína, Polsko, Slovensko nebo Itálie.

Následující tabulky zobrazují dovoz z Francie do ČR a naopak vývoz z ČR do Francie v rozmezí let 2001-2011. Na závěr je vyobrazena bilance za celé desetiletí.

Tabulka č. 19: Vývoj dovozu z Francie do ČR mezi lety 2001-2011 (podíl v %)

Kód zboží	Název zboží	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0	Potraviny a živá zvířata	2,4	3,12	2,65	2,82	3,2	3,03	2,96	3,33	4,98	5,14	5,21
1	Nápoje a tabák	0,6	0,72	0,77	0,96	0,96	0,87	0,96	0,96	1,15	1,1	1,17
2	Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	1,2	1,37	1,22	1,29	1,4	1,17	1,05	1,01	0,93	1,1	1,32
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	0,5	0,32	0,25	0,48	0,37	0,35	0,32	0,41	0,27	0,44	0,49
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0	0,14	0,02	0,04	0,04	0,02	0,03	0,04	0,05	0,05	0,11
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	15,9	17,6 6	17,1 6	17,5 3	17,4 7	15,4	15,9 5	17,3	20,5 4	20,8 9	20,9 3
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	17,3	17,8 7	16,9 3	19,5 1	20,1 8	18,6 2	19,1 8	22,1 4	22,4 4	23,0 7	22,6 1
7	Stroje a dopravní prostředky	55	50,9 7	52,4 6	48,8 8	48,6 9	52,8 8	52,9 6	48,0 2	41,9 7	40,8 7	41,1 4
8	Průmyslové spotřební zboží	7,1	7,83	8,53	8,48	7,7	7,66	6,6	6,79	7,68	7,34	7,03
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

zdroj: ČSÚ

V roce 2001 dovážela ČR z Francie hlavně stroje a dopravní prostředky, a to s 55% zastoupením. Dále to byly tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (17,3 %) a chemikálie a příbuzné výrobky (15,9%). V roce 2002 se dovoz strojů a dopravních prostředků snížil, tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu si zachovaly přibližně stejnou hodnotu a dovoz chemikálií byl srovnatelný s hodnotami u předchozí skupiny.

V roce 2003 se dovoz u všech tří nejvýznamnějších skupin zvýšil, u skupiny č. 7 to bylo dokonce cca o 5 mld. Kč. Snížil se dovoz potravin a živých zvířat. V roce 2004

pokračoval nárůst dovozu, nejvíce však u skupiny č. 6 - tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu, a to na 16 mld. Kč (19,5%). Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv překonaly 1 miliardu a zařadily se tak mezi významnější položky. Celkový nárůst byl výrazný, přibližně o 12 mld. Kč. Mezi lety 2004 a 2005 se téměř nic nezměnilo a celková hodnota zůstává kolem 83 mld. Kč. V roce 2006 celková hodnota přesáhla 100 mld. Kč. Zvýšení nastalo u všech významných skupin, skupina Potraviny a živá zvířata přesáhla 3 mld. Kč. V roce 2007 růst pokračoval, celkově o 10 mld. Kč, nápoje a tabák překročily miliardu Kč. Podílově zůstaly skupiny celkem vyrovnané. V roce 2008 došlo k celkovému snížení na 98 mld. Kč, nejvíce u strojů a dopravních prostředků. Tím se zvýšil podíl dalších dvou největších skupin - 5 a 6. Krizový rok 2009 přinesl propad téměř o 22 mld. Kč. Snížily se hodnoty u všech důležitých skupin, ke zvýšení došlo jen u potravin a živých zvířat. Podíl se zvýšil u chemikálií a příbuzných výrobků. V roce 2010 došlo k nárůstu, ne však o moc (téměř na 80 mld. Kč). Skupina Potraviny a živá zvířata překročila hodnotu 4 mld. Kč.

Poslední – loňský rok 2011 opět zaznamenal nárůst u všech důležitých kategorií, celkově cca 7 mld. Kč. Podíly zůstávají téměř stejné, to znamená, že nejvíce dovážíme stroje a dopravní prostředky (41%), dále tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (22,6%) a chemikálie a příbuzné výrobky (20,9%).

Tabulka č. 20: Vývoj vývozu z ČR do Francie mezi lety 2001-2011 (podíl v %)

Kód zboží	Název zboží	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0	Potraviny a živá zvířata	1,04	1,28	1,1	1,07	1,53	1,14	1,31	1,32	1,78	1,79	1,51
1	Nápoje a tabák	0,07	0,08	0,05	0,08	0,07	0,04	0,04	0,05	0,03	0,03	0,04
2	Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	1,85	1,07	1,18	1,19	1,28	1,28	1,25	0,96	0,95	1,26	1,28
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	0,19	0,3	0,27	0,21	0,22	0,27	0,28	0,3	0,22	0,23	0,27
4	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	0,01	0	0	0,01	0	0	0	0	0	0	0
5	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	4,05	3,75	3,42	3,3	3,31	2,96	2,83	2,82	2,91	2,63	3,67
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	19,9 7	20,9 9	19,2	18,9 1	16,8 8	14,1 4	13,9 8	13,0 9	11,7 8	11,9 2	12,1 1
7	Stroje a dopravní prostředky	63,4 6	63,9 9	66,7 2	66,8 7	68,4	71,9 1	70,7 2	71,1 2	71,6 6	72,1 9	71,2 9
8	Průmyslové spotřební zboží	9,35	8,54	8,05	8,37	8,3	8,26	9,58	10,3 2	10,6 2	9,8	9,68
9	Komodity a předměty obchodu, j.n.	0	0	0	0	0,01	0,01	0,01	0,01	0,03	0,16	0,14
	Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

zdroj: ČSÚ

V roce 2001 celkový vývoz do Francie dosahoval hodnoty cca 54 mld. Kč. Nejvíce zastoupené skupiny zboží byly stroje a dopravní prostředky (63%, 34,5 mld. Kč) a tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (téměř 20%, 10,8 mld. Kč). V roce 2002 celkový vývoz vzrostl. Významné zůstaly opět pouze skupiny zboží 6 a 7 (21% a 64 %). V roce 2003 pokračoval růst na téměř 65 mld. Kč. Stroje a dopravní prostředky vzrostly na 66,7% (43 mld. Kč), zvýšil se i vývoz průmyslového spotřebního zboží na 8,05% (5 mld. Kč). V roce 2004 se prudce zvýšil vývoz přibližně o 14, 5 mld. Kč. Stroje a dopravní prostředky vzrostly o 10 mld. Kč, podílově však zůstávají skupiny stejné. V roce 2005 nastává další vysoký nárůst vývozu, o 12, 7 mld. Kč. Podíl skupiny č. 7 se zvýšil o 2%, podíl skupiny č. 6 o 2% klesl. V korunách hodnota vývozu strojů a dopravních prostředků vzrostla o 10 mld. V roce 2006 vývoz dál narůstá, celková hodnota dosáhla 118, 7 mld. Kč. Stroje a dopravní prostředky vzrostly na 85 mld. Kč (71%), tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu na 16,7 mld. Kč (14%) a průmyslové spotřební zboží na 9,8 mld. Kč (8 %). V roce 2007 celkový růst pokračuje na téměř 135 mld. Kč. Stroje a dopravní prostředky se zvýšily o 10 mld. Kč na 95 mld. Kč (70%), průmyslové spotřební zboží na téměř 13 mld. Kč (9,5 %) z původních 9,8 mld. Kč.

V roce 2008 byl celkový nárůst nepatrný. Všechny skupiny zůstávají na přibližně stejných hodnotách. V roce 2009 klesla celková hodnota vývozu o 12, 6 mld. Kč. Podíl jednotlivých zbožových skupin se téměř nemění. Hodnotově nejvíce klesly stroje a dopravní prostředky z 96 mld. Kč na 88 mld. Kč. V roce 2010 celkový vývoz vzrostl o cca 12 mld. Kč. Opět se nárůst týkal především skupiny č. 7, podíly skupin zůstávají. V roce 2011 nastal největší nárůst vývozu mezi jednotlivými roky, a to o cca 21 mld. Kč. Nejvýznamnější skupina „Stroje a dopravní prostředky“ dosáhla 111, 5 mld. Kč, tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu 18,9 mld. Kč a průmyslové spotřební zboží 15 mld. Kč.

Tabulka č. 21: Vývoj bilance vzájemného obchodu podle zbožových skupin – roky 2001, 2004, 2005, 2011 (v tis. Kč)

Název zboží	2001	2004	2005	2011
Potraviny a živá zvířata	-1 053 864	-1 495 586	-1 261 340	-2 161 273
Nápoje a tabák	-369 390	-737 943	-736 502	-953 952
Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	229 708	-123 156	11 013	863 179
Mínérální paliva, maziva a příbuzné materiály	-205 946	-234 079	-104 114	-3 124
Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	-18 154	-31 256	-26 799	-89 275
Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	-8 459 148	-11 939 707	-11 521 697	-12 408 561
Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	-733 029	-1 168 321	-1 277 350	-670 656
Stroje a dopravní prostředky	-2 349 273	12 561 241	22 401 846	75 856 191
Průmyslové spotřební zboží	309 590	-386 430	1 223 238	9 040 381
Komodity a předměty obchodu, j.n.	-59	2 735	4 841	221 344

zdroj: ČSÚ

ČR měla v daném období aktivní bilanci v případě těchto zbožových skupin: Stroje a dopravní prostředky, Průmyslové spotřební zboží, Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv a Komodity a předměty obchodu, j.n. Mezi lety 2004 a 2005 se hodnota u strojů a dopravních prostředků téměř zdvojnásobila.

5 ZÁVĚR

Pro Českou republiku je Francie jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů. Vývoj vzájemných obchodních vztahů je nejdynamičtější v rámci obchodních vztahů ČR se všemi velkými státy EU. Při pohledu na oba státy zvláště však pozorujeme, že ČR má aktivní obchodní bilanci a její ekonomika roste, kdežto Francie se potýká s deficitem. Oba státy orientují svůj zahraniční obchod především na členské státy EU. Česká ekonomika je mnohem více závislá na zahraničním obchodě než francouzská.

Česká republika nejvíce dováží stroje a dopravní prostředky (42 %), průmyslové zboží podle druhu materiálu (18 %) a chemikálie (11%). Na českém vývozu se opět podílí hlavně stroje a dopravní prostředky (55%), průmyslové zboží podle druhu materiálu (18%) a různé hotové výrobky (11%). Tyto podíly zůstávají téměř nezměněny po celé sledované období. Na českém zahraničním obchodě se nejvíce podílí členské země EU. Bilance zahraničního obchodu ČR má aktivní saldo od roku 2005, export tedy převažuje import.

Francie má v dovozu dominantní zbožové skupiny: Ostatní průmyslové výrobky, Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika a Přepravní materiál. Stejně skupiny jsou nejvíce zastoupené i ve vývozu země, ale v pořadí: Ostatní průmyslové výrobky, Přepravní materiál a Stroje, elektrický materiál, elektronika a informatika. Francie stejně jako ČR obchoduje nejvíce se státy EU a stejně jako pro ČR je nejdůležitějším obchodním partnerem Německo. Saldo obchodní bilance je na rozdíl od ČR téměř po celé sledované období kromě roku 2002 záporné.

Hlavními zlomovými roky pro vývoj vzájemných obchodních vztahů byly roky 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a 2009, kdy Evropu zasáhla ekonomická krize. V tomto roce klesl dovoz i vývoz. V pořadí dovozu do ČR je Francie šestá (po Německu, Polsku, Slovensku, Nizozemsku a Rusku) v celkovém podílu na zahraničním obchodě je na čtvrtém místě (po Německu, Slovensku a Polsku). Společným nejvýznamnějším obchodním partnerem obou zemí je Spolková republika Německo.

Pokud jde o dovoz z Francie, za celé sledované období 2001-11 jsou nejdůležitější komoditou stroje a dopravní prostředky, dále pak tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu a chemikálie a příbuzné výrobky. Kromě propadů v letech 2008 a 2009 měl celkový dovoz stále narůstající tendenci, jen mezi roky 2004 a 2005 stagnoval. Právě

nejsilnější zbožová skupina – stroje a dopravní prostředky – nejvíce reaguje na změny ve vývoji. V roce 2004 zaznamenala největší nárůst dovozu 2. nejvýznamnější zbožová skupina – tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu, její zastoupení dosáhlo téměř 20%. Po celou dobu jsou podíly jednotlivých skupin na dovozu poměrně vyrovnané - stroje a dopravní prostředky se podílejí zhruba do poloviny sledovaného období kolem 50%, v druhé polovině je to kolem 40%. Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu začínají na 17%, v roce 2005 je to už 20% a i nadále se hodnota podílu pohybuje kolem 20%. Chemikálie a příbuzné výrobky začínají na 15%, ke konci období už jsou téměř srovnatelné s tržními výrobky.

Ve vývozu jsou po celé období dominantní pouze dvě zbožové skupiny - stroje a dopravní prostředky a tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu. Zpočátku mají jejich podíly hodnoty kolem 60% a 20%, stroje a dopravní prostředky svůj podíl konstantně zvyšují, zatímco podíl tržních výrobků zhruba od poloviny sledovaného období klesá až na 12%. Celkový vývoz po celé období kromě roku 2009 rostl a zaznamenal mezi jednotlivými lety větší rozdíly, než tomu bylo u dovozu (největší mezi lety 2003-04, a 2010-11).

Aktivní saldo má Česká republika u skupin: Stroje a dopravní prostředky, Průmyslové spotřební zboží, Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv a Komodity a předměty obchodu. Bilance zahraničního obchodu ČR s Francií má aktivní saldo od vstupu ČR do EU (2004).

Mezi nejdůležitější francouzské zahraniční investice v ČR patří Peugeot-Citroën (TPCA Kolín), Schneider Electric Písek a Société Générale (Komerční banka). Organizacemi, které podporují vzájemnou obchodní výměnu, jsou Francouzsko-česká obchodní komora, agentura CzechTrade nebo např. CzechInvest.

Česká ekonomika je mnohem otevřenější než francouzská (podíl exportu k HDP je 79% oproti 26%). Bariéry vzájemného obchodu se dost snížily se vstupem ČR do Unie, a tedy i do zóny volného pohybu zboží, služeb, pracovních sil a kapitálu.

5.1 SUMMARY

France is for Czech Republic one of the most significant business partners. The evolution of their mutual business relations is the most dynamic within the frame of Czech Republic's business relations with all large EU states. Looking at both of states apart we can observe, that Czech Republic has an active balance of trade and its economy is growing, while France fumble with the deficit. Both countries direct their trade mainly to EU member states. Czech economy is much more dependent on foreign trade than French economy is.

Czech Republic imports mostly the machines and transport facilities (42%), the manufactured goods by kind of material (18%) and the chemicals (11%). In Czech exportation the greatest share have again the machines and transport facilities (55%), the manufactured goods by kind of material (18%) and the various finished products (11%). These shares stay almost unchanged for whole monitored term. In Czech foreign trade the greatest share have EU member countries. The balance of foreign trade of Czech Republic is active since 2005, so export is higher than import.

France has these product groups dominant in the importation: the Other technical products (39%), The machines, electric material, electronics and informatics (21%) and the Transport material (15.5%). The same groups are mostly represented also in the exportation of the country, but in order: the Other technical products (40.5%), the Transport material (22%) and The machines, electric material, electronics and informatics (20%). France as well as Czech Republic is trading mostly with Germany. The amount of balance of trade is contrary to Czech Republic almost for whole monitored term except the year 2002 negative.

Main break years for bilateral business relation development were the year 2004, in which Czech Republic has become a member of European Union, and the year 2009, when Europe was affected by economic crisis. In this year export and import fell. In the sequence of export to Czech Republic, France is the sixth (after Germany, Poland, Slovakia, Netherlands and Russia); in total part in foreign trade it's fourth (after Germany, Slovakia and Poland). The most remarkable common foreign trade partner for both of them is Germany.

In point of importation from France, in whole monitored term 2001-11 the most important commodities are machines and transport facilities, followed by market

products classified mainly by material and chemicals with related products. Except of the declines in years 2008 and 2009 total imports had constantly progressive tendency, only between 2004 and 2005 it stagnated. Just the strongest commodity group machines and transport facilities mostly reacts to development changes. In 2004 the second most important commodity group - market products classified mainly by material noted the greatest importation growth, its share achieved almost 20%. All the time the shares of import of particular groups are relatively steady - machines and transport facilities has till roughly midterm share about 50%, in second half of term it's about 40%. Market products classified mainly by material start at 17%, in 2005 it's already 20% and from now on the value of the share balances around 20%. Chemicals with related products start at 15%, at the end of the period are almost comparable with market products.

In respect of exportation only two commodity groups are dominant in whole monitored term - machines and transport facilities and market products classified mainly by material. At the beginning they shares have values about 60% and 20%, share of machines and transport facilities is constantly increasing, while share of market products roughly from the half of monitored term decreases to 12%. Total exportation has been growing for the whole monitored term beside the year 2009 and it has noted greater differences between particular years than it was in importation (the greatest between 2003-04 and 2010-11).

Active balance of trade has Czech Republic with groups: Machines and transport facilities, Industrial consumer goods, Raw materials, uneatable, with the exception of fuels and Commodities and articles.

Among the most important French foreign investments in Czech Republic belong Peugeot-Citroën (TPCA Kolín), Schneider Electric Písek a Société Générale (Komerční banka). The organisations which support mutual barter are Franco-Czech Chamber of Commerce, CzechTrade agency or e.g. CzechInvest.

The Czech economy is much more open than French (part of export in GDP is 79% compared to 26%). Mutual trade barriers were fairly reduced with the admission of Czech Republic into EU and so to the free movement of goods, services, labour and capital area.

5.2 RÉSUMÉ

Pour la République Tchèque, France est l'un des correspondants les plus importants. L'évolution des relations commerciales mutuelles est la plus dynamique dans le cadre des relations commerciales de la République Tchèque avec tous les grands pays membres de l'UE. Toutefois, à la vue de tous les deux pays à part nous observons, que la République Tchèque a une balance commerciale active et son économie grossie, tandis que France jouste avec un déficit. Les deux États orientent leur commerce notamment sur les États membres de l'Union européenne. L'économie tchèque est bien plus dépendante du commerce extérieur que la française.

La République Tchèque importe le plus des machines et les moyens de transport (42%), les marchandises industrielles sur type de matériel (18%) et les produits chimiques (11%). À l'exportation tchèque aussi les machines et les moyens de transport (55%), les marchandises industrielles sur type de matériel (18%) et les produits fabriqués différents (11%) participent surtout. Ces participations restent presque inchangées dans toute la période visée. Au commerce extérieur tchèque le pays membres de l'UE participent le plus. La balance du commerce extérieur de la République Tchèque a un solde bénéficiaire de 2005, donc l'exportation dépasse l'importation.

La France a deux groupes dominants dans l'importation : les Autres produits industriels (39%), les Équipements mécaniques, matériel électrique, électronique et informatique (21%) et les Matériels de transport (15,5%). Les mêmes groupes sont représentés dans l'exportation du pays, mais à l'ordre: les Autres produits industriels (40,5%), les Matériels de transport (22%) et les Équipements mécaniques, matériel électrique, électronique et informatique (20%). La France ainsi que la République Thèque commerce le plus avec les pays membres de l'UE et ainsi que pour la République Thèque l'Allemagne est un correspondant le plus important. Le solde de la balance de commerce est à la différence de la République Tchèque presque dans toute la période visée sauf l'année 2002 négatif.

Les ans principaux pour le développement des relations commerciales ont été l'année 2004, quand la République Tchèque a devenu le membre de l'UE, et l'année 2009, quand l'Europe a été touché par la crise économique. En cet an l'importation et aussi l'exportation ont descendu. À l'ordre de l'importation dans la République Tchèque, France est sixième (après l'Allemagne, la Pologne, la Slovaquie, des Pays-Bas et la

Russie), en ce qui concerne la participation totale au commerce extérieur, elle est sur quatrième place (après l'Allemagne, la Slovaquie et la Pologne). Un correspondant le plus important commun pour tous les deux pays est la République Fédérale de L'Allemagne.

À propos de l'importation de France dans toute la période visée 2001-11, les articles les plus importants sont les machines et les moyens de transport, suivis par les produits marchands classés principalement selon le matériel et les produits chimiques avec les produits affins. Sauf les chutes dans les années 2008 et 2009 l'importation totale a eu une tendance constamment grandissant, seulement entre les années 2004 et 2005 il est stagné. Justement le groupe de marchandises le plus fort – les machines et les moyens de transport réagit le plus aux changes dans le développement. En 2004, le groupe de marchandise le second plus grand - les produits marchands classés principalement selon le matériel - a enregistré un rebond de l'importation le plus grand, sa participation a conquis presque 20%. Durant tout la période les participations de tous les groupes à l'importation sont relativement enlignés - les machines et les moyens de transport en gros jusqu'à la moitié de la période visée participent par 50% environ, dans la seconde moitié c'est 40% environ. Les produits marchands classés principalement selon le matériel commencent sur 17%, en 2005 c'est déjà 20% et désormais la valeur de sa part varie autour de 20%. Les produits chimiques avec les produits affins commencent sur 15%, à la fin de la période ils sont comparables avec les produits marchands.

En ce qui concerne l'exportation, dans toute la période visée seulement deux groupes de marchandises sont dominants - les machines et les moyens de transport et les produits marchands classés principalement selon le matériel. Au début leur participations ont les valeurs à peu près 60% et 40%, les machines et les moyens de transport leur part accroissent constamment, pendant que la part des produits marchands en gros de la moitié de la période visée baisse jusqu'à 12%. L'exportation totale pendant toute la période sauf l'année 2009 augmentait et elle a marqué les différences plus grandes que dans le domaine de l'importation (les plus grandes entre les années 2003-04 et 2010-11).

La République Tchèque a un solde bénéficiaire dans les groupes: Les machines et les moyens de transport, Les marchandises industrielles de consommation, Les matériels bruts, immangeables, à l'exception de carburants et Les articles et les objets du

commerce. La balance du commerce extérieur tchèque-français a un solde solde bénéficiaire de l'adhésion de la République Tchèque à l'UE (2004).

Parmi les investissements étrangers français en République Tchèque les plus importants appartiennent Peugeot-Citroën (TPCA Kolín), Schneider Electric Písek et Société Générale (Komerční banka). Les organisations, qui soutiennent les échanges commerciaux mutuels, sont la Chambre de commerce franco-tchèque, l'agence CzechTrade ou par ex. CzechInvest.

L'économie tchèque est bien plus ouverte que la française (la participation de l'exportation sur PNB est 79% face au 26%). Les barrières du commerce mutuel ont diminué assez avec l'adhésion de la République Tchèque à l'UE, donc aussi à la zone de libre circulation des marchandises, des services, de la main-d'oeuvre et des capitaux.

6 SEZNAM ODBORNÉ LITERATURY A ZDROJŮ

6.1 Literární zdroje

- **BALDWIN Richard, WYPLOSZ Charles.** *Ekonomie evropské integrace.* Grada Publishing, a.s., 2009 (přeloženo z anglického originálu *The Economics of European Integration*, 2. vydání)
- **CIHELKOVÁ, Eva a kol.** *Regionalismus a multilateralismus: základy nového světového obchodního řádu?* 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010
- **DVOŘÁK Pavel JuDr.** *Základy mezinárodní obchodní politiky.* Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000
- **FOJTÍKOVÁ Lenka.** *Zahraničně obchodní politika ČR. Historie a současnost (1945-2008).* Praha: C. H. Beck, 2009
- **KALÍNSKÁ Emílie a kolektiv.** *Mezinárodní obchod v 21. století.* Praha : Grada publishing, a.s., 2010
- **LACINA Lubor a kol.** *Měnová integrace: náklady a přínosy členství v měnové unii.* 1. vydání. Praha: C. H. Beck
- **MACDONALD MACLEAN, Robert.** *EU trade barrier regulation: tackling unfair foreign trade practices.* 2. vydání. Londýn: Sweet & Maxwell, 2006
- **MACHKOVÁ Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej a kolektiv.** *Mezinárodní obchodní operace.* Třetí, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2003
- **MANKIW Gregory N.** *Zásady ekonomie.* Praha: Grada publishing, 1999
- **MASSABIE-FRANÇOIS Martine, Poulain Élisabeth.** *Lexique du commerce international.* Paříž: Bréal, 2002.
- **SCHAFFER Richard, AGUSTI Filiberto, EARLE Beverley.** *International Business Law and its Environment.* 7. vydání, SOUTH-WESTERN, Cengage learning, 2009
- **SVATOŠ Miroslav a kol.** *Zahraniční obchod: teorie a praxe.* Praha : Grada Publishing, a.s., 2009
- **ŠTRACH Pavel.** *Mezinárodní management.* Praha: Grada Publishing, a.s., 2009

6.2 Internetové zdroje

- **BusinessInfo.cz.** Prioritní země pro export [online]. 24.07.2009 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/statni-podpora-exportu/nove-prioritni-zeme-pro-export/1000485/53713/>>
- **Businessinfo.cz.** Tarifní klasifikace zboží [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/manual-exportera/dokumenty-v-zahranicnim-obchodu/1001370/38626/?rtc=2>>
- **BusinessInfo.cz.** Hlavní charakteristiky celkového vývozu České republiky [online]. 26.08.2011 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/statistiky-zahranicniho-obchodu/vyvoz-zbozi-jednotlivych-kraju-cr-2010/1000453/61545/>>
- **BusinessInfo.cz.** Francie: Zahraniční obchod země [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicni-obchod-zeme/6/1000421/>>
- **BusinessInfo.cz.** Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>
- **BusinessInfo.cz.** Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. Francie - zahraniční obchod s ČR 2010 -zbožová struktura (v tisících) [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>
- **BusinessInfo.cz.** Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka [online]. c1997-2011 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/#sec9>>
- **Businessinfo.cz.** Francie: Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu [online]. c1997-2011 [cit. 2004-03-12]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-zbozi-na/8/1000421/>>
- **CzechTrade.** Analýzy zahraničního obchodu ČR [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/infoservis/analyzy-zo-cr/>>

- **CzechTrade.** Zahraniční obchod České republiky v roce 2009 [online]. 30. 5. 2010 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/4-nase-sluzby/4-9-informace-materialy-ke-stazeni/4-9-5-analyzy-zahranicniho-obchodu/zahranicni_obchod_2009.pdf>
- **CzechTrade.** Čtvrtletní přehled za říjen až prosinec a celkový vývoj za rok 2011. Zahraniční obchod České republiky [online]. c2009-2010 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <<http://www.czechtrade.cz/d/documents/01/7-infoservis/analyzy-zo-cr/4-4-2011.pdf>>
- **Český export.** Tomáš Stingl. Český export prožil rekordní rok [online]. 20. 3. 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <<http://ceskyexport.tyden.cz/clanek/cesky-export-prozil-rekordni-rok/>>
- **Český statistický úřad.** Databáze zahraničního obchodu [online]. c2012 [cit. 2012-05-02]. Dostupné z: <<http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>>
- **Český statistický úřad.** Statistiky: Zahraniční obchod [online]. 19. 1. 2012 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zahranicni_obchod_eupr>
- **Český statistický úřad.** Zahraniční obchod se zbožím v roce 2010 [online]. c2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <[http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FC8/\\$File/600811k_c.pdf](http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FC8/$File/600811k_c.pdf)>
- **Český statistický úřad.** Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR před vstupem do EU a po vstupu do EU [online]. c2012 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cvzo060305analyza_405.xls>
- **Český statistický úřad.** Zahraniční obchod České republiky podle tříd mezinárodní klasifikace SITC [online]. c2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0603.pdf>
- **Český statistický úřad.** Zahraniční obchod České republiky – hledisko teritoriální [online]. c2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0602.pdf>
- **Český statistický úřad.** Hlavní zahraničněobchodní partneři [online]. 30. 9. 2011 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FB4/\\$File/60081104.xls](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/1800364FB4/$File/60081104.xls)>
- **Český statistický úřad.** Graf – vývoz zboží 2010-12 [online]. 8.3. 2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z :

<[http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/gvzo030812_112.xls/\\$File/gvzo030812_1.xls](http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/gvzo030812_112.xls/$File/gvzo030812_1.xls)>

- **Český statistický úřad.** Veřejná databáze. Graf – zahraniční obchod se zbožím od roku 1993 [online]. c2012 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/grafdetail.jsp?cislotab=VZO1010CU&kapitola_id=3&null>
- **Český statistický úřad.** Graf – dovoz v mld. Kč [online]. c2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cvzo030812.doc>>
- **Český statistický úřad.** Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR před vstupem a po vstupu do EU [online]. c2012 [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cvzo060305analyza_205.xls>
- **Český statistický úřad.** Podíl vývozu zboží a služeb na produkci a HDP v zemích EU (v %, rok 2007) [online]. 8. 3. 2009 [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/statistika_upresnuje_predstavy_o_otevrenosti_ceske_ekonomiky>
- **Euroskop.cz.** Mgr. Vítězslava Fričová (Senát). Obchodní politika [online]. c2005-12 [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/680/sekce/obchodni-politika/>>
- **Eurostat.** Database [online]. 13. 5. 2012 [cit. 2012-05-13]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/national_accounts/data/database>
- **Francie v České republice.** Česko-francouzské obchodní vztahy [online]. c2009 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <<http://www.france.cz/Cesko-francouzske-obchodni-vztahy>>
- **Institut national de la statistique et des études économique.** Principaux partenaires de la France à l'exportation [online]. [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <http://www.insee.fr/fr/themes/tableau.asp?reg_id=0&ref_id=NATTEF08457>
- **Institut national de la statistique et des études économique.** Principaux partenaires de la France à l'importation [online]. [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <http://www.insee.fr/fr/themes/tableau.asp?reg_id=0&ref_id=NATTEF08455>
- **Le chiffre du commerce extérieur.** Département des statistiques et des études économiques. Le commerce extérieur de la France en 2011 : le bilan annuel

[online]. 7. 2. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z :
<<http://lekiosque.finances.gouv.fr/Appchiffre/Etudes/Thematiques/A2011.pdf>>

- **Měsec.cz.** Zahraniční obchod [online]. c1998-2012 [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/dane/ekonomika/pruvodce/zahranicni-obchod/>>
- **Ministerstvo průmyslu a obchodu.** Klíčové trhy a obory pro český export v prioritních zemích [online]. 11.5.2011 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <<http://www.mpo.cz/dokument87509.html>>

7 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

7.1 Tabulky

- Tabulka č. 1: Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR – dovoz (v mil. Kč, v %, běžné ceny)
- Tabulka č. 2: Zbožová struktura zahraničního obchodu ČR – vývoz (v mil. Kč, v %, běžné ceny)
- Tabulka č. 3: Vývoj zbožové struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – dovoz (podíl v %)
- Tabulka č. 4: Vývoj zbožové struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – vývoz (podíl v %)
- Tabulka č. 5: Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR – dovoz (v mil. Kč, %)
- Tabulka č. 6: Teritoriální struktura zahraničního obchodu ČR – vývoz (v mil. Kč, %)
- Tabulka č. 7: Hlavní zahraničně-obchodní partneři ČR v roce 2011 v mil. Kč (běžné ceny), podíl v %
- Tabulka č. 8: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – dovoz (podíl v %)
- Tabulka č. 9: Vývoj teritoriální struktury zahraničního obchodu ČR – roky 2001, 2004 a 2011 – vývoz (podíl v %)
- Tabulka č. 10: Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie – import (v milionech eur, podíl v %)
- Tabulka č. 11: Zbožová struktura zahraničního obchodu Francie – export (v milionech eur, podíl v %)
- Tabulka č. 12: Teritoriální struktura francouzského vývozu – import (v mil. eur, podíl v %)
- Tabulka č. 13: Teritoriální struktura francouzského vývozu – export (v mil. eur, podíl v %)
- Tabulka č. 14: Hlavní obchodní partneři Francie - import 2010 (v mld. eur)
- Tabulka č. 15: Hlavní obchodní partneři Francie - export 2010 (v mld. eur)
- Tabulka č. 16: Podíl exportu na HDP ČR a Francie v letech 2001, 2004 a 2011 (v %)
- Tabulka č. 17: Dovoz do ČR z Francie - věcná struktura - roky 2001, 2004, 2011

- Tabulka č. 18: Vývoz z ČR do Francie - věcná struktura - roky 2001, 2004, 2011
- Tabulka č. 19: Vývoj dovozu z Francie do ČR mezi lety 2001-2011 (podíl v %)
- Tabulka č. 20: Vývoj vývozu z ČR do Francie mezi lety 2001-2011 (podíl v %)
- Tabulka č. 21: Vývoj bilance vzájemného obchodu podle zbožových skupin – roky 2001, 2004, 2005, 2011 (v tis. Kč)

7.2 Grafy

- Graf č. 1: Vývoj zahraničního obchodu ČR mezi lety 2000 - 2010
- Graf č. 2: Vývoj českého exportu mezi lety 1999-2011 (v mil. CZK)
- Graf č. 3: Vývoj českého importu mezi lety 1999-2011 (v mil. CZK)
- Graf č. 4: Bilance zahraničního obchodu ČR 2001-11
- Graf č. 5: Vývoj francouzského exportu mezi lety 1999-2011 (v mil. EUR)
- Graf č. 6: Vývoj francouzského importu mezi lety 1999-2011 (v mil. EUR)
- Graf č. 7: Bilance zahraničního obchodu Francie 2001-11
- Graf č. 8: Vývoj bilance vzájemného zahraničního obchodu mezi ČR a Francií (2001-11)
- Graf č. 9: Změna podílu Francie na českém exportu mezi lety 2001-11 (v %)
- Graf č. 10: Změna podílu Francie na českém importu mezi lety 2001-11 (v %)

8 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1: Podíl exportu na HDP (%) členských států EU (tabulka)
- Příloha č. 2: Zahraniční obchod mezi ČR a Francií podle kategorií SITC(2) – podíl v %, v letech 2001, 2004, 2005, 2011 – dovoz (tabulka)
- Příloha č. 3: Zahraniční obchod mezi ČR a Francií podle kategorií SITC(2) – podíl v %, v letech 2001, 2004, 2005, 2011 – vývoz (tabulka)

Příloha č. 1: Podíl exportu na HDP (%) členských států EU

Stát/rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Belgie	77,8	76,7	73,9	75,9	78,7	80,8	82,5	84,5	72,3	79,9	85,0
Bulharsko	48,7	47,4	48,5	51,9	40,5	61,2	59,5	58,2	47,5	57,4	66,5
Česká republika	62,6	57,6	59,1	63,0	64,4	67,0	68,2	64,4	59,7	67,9	74,9
Dánsko	47,2	47,2	45,3	45,3	49,0	52,1	52,2	54,7	47,6	50,3	53,6
Estonsko	79,8	70,9	69,2	73,1	77,7	72,7	67,1	70,8	64,7	79,4	92,7
Finsko	41,5	40,5	38,7	39,9	41,8	45,5	45,8	46,8	37,3	40,1	39,1
Francie	28,4	27,5	25,9	26,1	26,4	27,0	26,9	26,9	23,3	25,5	26,7
Irsko	99,1	93,4	83,1	83,2	81,1	78,9	80,2	83,4	90,9	101,1	105,6
Itálie	26,9	25,5	24,4	25,2	25,9	27,6	28,9	28,5	23,7	26,6	28,8
Kypr	56,5	51,2	47,5	48,3	48,6	48,1	48,2	45,8	40,8	42,1	43,3
Litva	49,6	52,4	50,9	51,9	57,3	58,8	53,8	59,6	54,4	68,3	78,0
Lotyšsko	42,0	41,3	42,2	44,0	48,2	45,1	42,5	43,1	43,9	53,8	59,3
Lucembursko	146,6	140,6	137,0	152,3	155,8	169,9	175,9	174,7	161,0	165,0	164,7
Maďarsko	72,0	63,3	61,4	63,3	65,9	77,7	81,3	81,7	77,6	86,5	92,3
Malta	80,5	83,1	78,8	78,4	76,8	91,4	95,3	93,9	83,8	95,3	98,0
Německo	34,8	35,7	35,7	38,5	41,3	45,5	47,2	48,1	41,9	46,8	50,1
Nizozemsko	67,3	64,2	63,0	66,4	69,6	72,8	74,2	76,3	68,8	78,0	82,7
Polsko	27,1	28,6	33,3	37,5	37,1	40,4	40,8	39,9	39,4	42,2	44,8
Portugalsko	28,1	27,6	27,6	28,0	27,7	30,9	32,2	32,4	28,0	31,0	35,5
Rakousko	48,1	48,7	48,2	51,5	53,8	56,4	58,9	59,3	50,4	54,0	56,6
Rumunsko	33,1	35,4	34,8	35,8	33,1	32,3	29,3	30,4	30,6	35,5	38,3
Řecko	24,0	21,1	20,0	22,4	23,2	22,9	23,5	24,1	19,2	21,5	24,0
Slovensko	72,7	71,1	75,8	74,5	76,3	84,5	86,9	83,5	70,9	81,2	89,1
Slovinsko	55,2	55,1	53,8	57,8	62,2	66,5	69,6	67,1	58,4	65,4	72,3
Spojené Království	27,1	26,1	25,5	25,3	26,4	28,5	26,6	29,5	28,4	30,1	32,3
Španělsko	28,5	27,3	26,3	25,9	25,7	26,3	26,9	26,5	23,9	27,0	30,1
Švédsko	46,3	44,4	43,5	46,0	48,4	51,1	51,9	53,5	48,0	49,7	50,0
Evropská unie (27)	35,9	35,2	34,5	35,7	37,1	39,5	40,1	41,3	36,8	40,6	43,5

zdroj: Eurostat

**Příloha č. 2: Zahraněční obchod mezi ĀR a Francií podle kategorií SITC(2),
v letech 2001, 2004, 2005, 2011 – dovoz (podíl v %)**

Kód zboží	Název zboží	2001	2004	2005	2011
00	Źivá zvířata	0,0	0,1	0,1	0,1
01	Maso a masné výrobky	0,3	0,5	0,4	0,6
02	Mléčné výrobky a vejce	0,2	0,2	0,2	0,7
03	Ryby, korýši a měkkýši	0,1	0,1	0,1	0,1
04	Obiloviny a obilné výrobky	0,4	0,3	0,5	0,8
05	Zelenina a ovoce	0,6	0,6	0,8	1,3
06	Cukr, výrobky z cukru a med	0,1	0,1	0,1	0,3
07	Káva, čaj, kakao, koření a výrobky z nich	0,2	0,3	0,3	0,6
08	Krmiva pro zvířata (kromě nemletých obilnin)	0,1	0,3	0,3	0,4
09	Různé jedlé výrobky a přípravky	0,3	0,4	0,4	0,4
11	Nápoje	0,6	0,8	0,8	1,1
12	Tabák a tabákové výrobky	0,1	0,2	0,2	0,1
21	Usně, kůže a kožešiny, surové	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Olejnata semena a olejnata plody	0,0	0,0	0,1	0,2
23	Surový kaučuk (vč. syntetického a regenerovaného)	0,3	0,5	0,4	0,5
24	Korek a dřevo	0,0	0,1	0,2	0,1
25	Vláknina a sběrový papír	0,0	0,1	0,2	0,0
26	Textilní vlákna a jejich odpad	0,4	0,4	0,3	0,2
27	Surová hnojiva a surové nerosty (mimo uhlí, ropy)	0,1	0,1	0,1	0,1
28	Rudy kovů a kovový odpad	0,0	0,0	0,0	0,0
29	Suroviny živočišného a rostlinného původu, j.n.	0,2	0,1	0,1	0,1
32	Uhlí, koks a brikety	0,0	0,0	0,0	0,0
33	Ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály	0,5	0,5	0,4	0,5
34	Topný plyn, zemní i průmyslově vyráběný	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Źivočišné oleje a tuky	0,0	0,0	0,0	0,1
42	Nevysychavé rostlinné tuky a oleje, surové, rafinované	0,0	0,0	0,0	0,0
43	Tuky a oleje zušlechtěné, vosky	0,0	0,0	0,0	0,0
51	Organické chemikálie	1,1	1,0	0,8	0,7
52	Anorganické chemikálie	0,4	0,4	0,3	0,6
53	Barviva, třísloviny a pigmenty	0,9	0,9	1,0	1,1
54	Léčiva a farmaceutické výrobky	6,3	6,9	7,0	7,5
55	Silice a vonné látky; lešticí a čistící přípravky	1,7	2,4	2,0	4,4
56	Hnojiva umělá	0,0	0,0	0,0	0,0
57	Plasty v prvotní formě	1,7	2,1	2,4	3,0
58	Plastické hmoty v neprvotních formách	0,9	1,3	1,3	1,3

59	Chemické prostředky a výrobky, j.n.	2,8	2,6	2,6	2,2
61	Kůže, kožené výrobky, j.n. a vydělané kožky	0,1	0,2	0,1	0,1
62	Výrobky z pryže, j.n.	2,1	3,2	3,8	3,5
63	Výrobky z korku a dřeva (kromě nábytku)	0,2	0,2	0,2	0,1
64	Papír, lepenka a výrobky z nich	1,8	1,3	1,5	1,6
65	Textilní příze, tkaniny, tržní výrobky z nich, j.n.	2,3	2,5	2,8	1,7
66	Výrobky z nekovových nerostů, j.n.	1,6	2,2	2,1	2,0
67	Železo a ocel	4,2	3,8	5,3	7,7
68	Neželezné kovy	1,2	1,7	1,0	1,7
69	Kovové výrobky, j.n.	4,0	4,3	3,4	4,1
71	Stroje a zařízení k výrobě energie	3,3	4,6	5,1	3,8
72	Strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	3,3	3,3	3,0	2,7
73	Kovozpracující stroje	0,5	0,5	0,5	0,3
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n.	6,6	6,5	7,9	5,5
75	Kancelářské stroje a zařízení k automat. zpracování dat	2,3	1,2	1,1	1,1
76	Zařízení k telekomunikace a záznamu a reprodukci zvuku	5,9	2,3	1,1	0,8
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n.	15,4	10,4	9,4	6,8
78	Silniční vozidla	17,2	19,1	18,7	16,2
79	Ostatní dopravní a přepravní prostředky	0,5	0,9	1,9	3,9
81	Prefabrikované budovy; výrobky zdravotnické, instalační	1,0	0,9	0,9	0,4
82	Nábytek a jeho díly	0,6	0,5	0,5	0,5
83	Cestovní galanterie, kabelky a podobné výrobky	0,1	0,1	0,1	0,2
84	Oděvní výrobky a doplňky	0,6	0,5	0,5	0,6
85	Obuv	0,2	0,1	0,1	0,1
87	Odborné, vědecké a řídicí přístroje a zařízení, j.n.	1,5	1,2	1,2	1,3
88	Fotografické přístroje, optické výrobky, j.n., hodiny	0,4	0,4	0,4	0,2
89	Různé výrobky, j.n.	2,6	4,7	4,1	3,7
97	Zlato, nikoli mincovní (kromě rud a koncentrátů zlata)	0,0	0,0	0,0	0,0

zdroj: ČSÚ

**Příloha č. 3: Zahranichní obchod mezi ČR a Francií podle kategorií SITC(2),
v letech 2001, 2004, 2005, 2011 – vývoz (podíl v %)**

Kód zboží	Název zboží	2001	2004	2005	2011
00	Živá zvířata	0,0	0,1	0,1	0,0
01	Maso a masné výrobky	0,1	0,0	0,0	0,0
02	Mléčné výrobky a vejce	0,3	0,2	0,2	0,2
03	Ryby, korýši a měkkýši	0,2	0,2	0,2	0,1
04	Obiloviny a obilné výrobky	0,3	0,1	0,2	0,2
05	Zelenina a ovoce	0,0	0,0	0,1	0,0
06	Cukr, výrobky z cukru a med	0,1	0,3	0,5	0,1
07	Káva, čaj, kakao, koření a výrobky z nich	0,0	0,0	0,2	0,4
08	Krmiva pro zvířata (kromě nemletých obilnin)	0,0	0,0	0,0	0,1
09	Různé jedlé výrobky a přípravky	0,0	0,1	0,1	0,2
11	Nápoje	0,1	0,1	0,1	0,0
12	Tabák a tabákové výrobky	0,0	0,0	0,0	0,0
21	Usně, kůže a kožešiny, surové	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Olejnata semena a olejnata plody	0,0	0,0	0,1	0,0
23	Surový kaučuk (vč. syntetického a regenerovaného)	0,5	0,4	0,4	0,5
24	Korek a dřevo	0,1	0,1	0,1	0,1
25	Vláknina a sběrový papír	0,9	0,2	0,3	0,1
26	Textilní vlákna a jejich odpad	0,0	0,1	0,2	0,1
27	Surová hnojiva a surové nerosty (mimo uhlí, ropy)	0,0	0,0	0,0	0,1
28	Rudy kovů a kovový odpad	0,3	0,1	0,1	0,1
29	Suroviny živočišného a rostlinného původu, j.n.	0,1	0,2	0,2	0,2
32	Uhlí, koks a brikety	0,0	0,0	0,0	0,1
33	Ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály	0,2	0,2	0,2	0,2
35	Elektrický proud	0,0	0,0	0,0	0,0
42	Nevysychavé rostlinné tuky a oleje, surové, rafinované	0,0	0,0	0,0	0,0
43	Tuky a oleje zušlechtěné, vosky	0,0	0,0	0,0	0,0
51	Organické chemikálie	1,5	0,7	0,5	0,2
52	Anorganické chemikálie	0,2	0,5	0,3	0,3
53	Barviva, třísloviny a pigmenty	0,4	0,3	0,2	0,1
54	Léčiva a farmaceutické výrobky	0,9	0,6	0,6	0,3
55	Silice a vonné látky; lešticí a čistící přípravky	0,0	0,1	0,1	0,1
56	Hnojiva umělá	0,0	0,0	0,0	0,0
57	Plasty v prvotní formě	0,6	0,7	0,8	0,6
58	Plastické hmoty v neprvotních formách	0,3	0,3	0,7	0,7
59	Chemické prostředky a výrobky, j.n.	0,1	0,1	0,2	1,3
61	Kůže, kožené výrobky, j.n. a vydělané kožky	0,0	0,1	0,0	0,0
62	Výrobky z pryže, j.n.	3,4	3,2	2,4	2,3
63	Výrobky z korku a dřeva (kromě nábytku)	0,4	0,4	0,3	0,2
64	Papír, lepenka a výrobky z nich	1,3	0,8	1,0	0,7
65	Textilní příze, tkaniny, tržní výrobky z nich, j.n.	3,5	2,9	2,2	1,4

66	Výrobky z nekovových nerostů, j.n.	3,3	2,4	2,4	1,4
67	Železo a ocel	2,2	2,8	2,6	1,8
68	Neželezné kovy	1,3	0,8	0,7	0,6
69	Kovové výrobky, j.n.	4,4	5,7	5,4	3,8
71	Stroje a zařízení k výrobě energie	5,4	5,5	4,9	3,6
72	Strojní zařízení pro určitá odvětví průmyslu	2,2	1,8	2,5	1,8
73	Kovozpracující stroje	0,4	0,3	0,3	0,2
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n.	11,8	15,5	9,1	7,8
75	Kancelářské stroje a zařízení k automat. zpracování dat	4,3	7,3	14,9	11,9
76	Zařízení k telekomunikace a záznamu a reprodukci zvuku	7,4	4,6	3,4	7,6
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n.	9,8	11,7	10,0	9,2
78	Silniční vozidla	21,4	19,5	22,1	26,7
79	Ostatní dopravní a přepravní prostředky	0,7	0,7	1,3	2,4
81	Prefabrikované budovy; výrobky zdravotnické, instalační	0,8	0,7	0,5	0,3
82	Nábytek a jeho díly	2,5	1,5	1,8	1,4
83	Cestovní galanterie, kabelky a podobné výrobky	0,0	0,0	0,0	0,1
84	Oděvní výrobky a doplňky	1,1	0,7	1,1	0,8
85	Obuv	0,5	0,3	0,3	0,4
87	Odborné, vědecké a řídicí přístroje a zařízení, j.n.	0,3	0,7	0,5	1,1
88	Fotografické přístroje, optické výrobky, j.n., hodiny	0,1	0,2	0,2	0,1
89	Různé výrobky, j.n.	4,0	4,2	4,0	5,4
93	Zvláštní předměty obchodu a komodity nezatř. podle druhu	0,0	0,0	0,0	0,0
97	Zlato, nikoli mincovní (kromě rud a koncentrátů zlata)	0,0	0,0	0,0	0,1
	Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

zdroj: ČSÚ